Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Spraw Zagranicznych

2022/0051(COD)

25.1.2023

OPINIA

Komisji Spraw Zagranicznych

dla Komisji Prawnej

w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937
(COM(2022)0071 – C9-0050/2022 – 2022/0051(COD))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej(*): Raphaël Glucksmann

(*) Zaangażowana komisja – art. 57 Regulaminu

PA_Legam

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Komisja Europejska opublikowała 23 lutego 2022 r. wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937. We wniosku określono i wyszczególniono obowiązkowe procedury należytej staranności, aby przedsiębiorstwa mogły wypełniać swoje obowiązki i ponosić odpowiedzialność za niedopełnienie tych obowiązków.

Sprawozdawca podkomisji DROI z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji i uważa, że może on przyczynić się do pozytywnej zmiany zachowań przedsiębiorstw w zakresie identyfikacji i łagodzenia szkodliwych skutków ich działalności i relacji w globalnych łańcuchach wartości oraz im zapobiegania.

Dzięki temu wnioskowi ustawodawczemu UE ma szansę stać się globalną potęgą normatywną, wykazując się inicjatywą w rozwiązywaniu poważnych problemów związanych ze zrównoważonym rozwojem, przed którymi stoją społeczeństwa ogółem i na całym świecie. Dyrektywa ta stanowi dla UE niespotykaną okazję do włączenia zrównoważonego rozwoju człowieka i środowiska do praktyk biznesowych i korporacyjnych oraz do promowania zmian na szczeblu globalnym.

Jednak pod wieloma względami we wniosku nie przyjęto podejścia skoncentrowanego na prawach człowieka ani nie wdrożono powszechnie przyjętych standardów międzynarodowych. Nie realizuje on w pełni wyznaczonych celów i nie uwzględnia najlepszych praktyk w zakresie należytej staranności, które zostały już dobrowolnie wdrożone przez wiele unijnych przedsiębiorstw.

Aby zwiększyć jakość i skuteczność procesów należytej staranności oraz zwiększyć rozliczalność przedsiębiorstw w ich łańcuchach wartości, sprawozdawca wskazuje kilka kwestii, w których należy wprowadzić wyjaśnienie i ulepszenia. Ulepszenia te mają na celu zwiększenie skuteczności i wykonalności przepisów dla przedsiębiorstw, zainteresowanych stron i ofiar.

W tym celu można by dodać lub wzmocnić następujące elementy:

– zapewnić, aby przedsiębiorstwa podejmowały wysiłki w zakresie należytej staranności w całym łańcuchu wartości w oparciu o ryzyko niekorzystnych skutków określone przez ich sektor działalności i kontekst ich funkcjonowania;

– zobowiązać przedsiębiorstwa do przeciwdziałania zagrożeniom i negatywnym skutkom dla dobrych rządów, biorąc pod uwagę udowodniony i uznany na arenie międzynarodowej związek między dobrymi rządami a korzystaniem z praw człowieka;

– zobowiązać przedsiębiorstwa do konstruktywnej współpracy z zainteresowanymi stronami w celach informacyjnych i by ulepszyć proces podejmowania decyzji korporacyjnych i praktyki należytej staranności, a także w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa wszystkim zainteresowanym stronom przed odwetem i represjami za ich uczestnictwo;

– zobowiązać przedsiębiorstwa do zapewnienia skutecznej naprawy szkód spowodowanych przez ich działalność i łańcuchy wartości lub związanych z ich działalnością i łańcuchami wartości;

– zapewnić odpowiedzialność przedsiębiorstw i zagwarantować dostęp do wymiaru sprawiedliwości i odszkodowań dla ofiar szkód związanych z naruszeniem obowiązków w zakresie należytej staranności.

POPRAWKI

Komisja Spraw Zagranicznych zwraca się do Komisji Prawnej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o wzięcie pod uwagę następujących poprawek:

Poprawka 1

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(1) Unia opiera się na poszanowaniu godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowaniu praw człowieka, zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Te podstawowe wartości, które zainspirowały powstanie Unii, a także powszechność i niepodzielność praw człowieka oraz poszanowanie zasad Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego powinny przyświecać działaniom Unii na arenie międzynarodowej. Takie działania obejmują wspieranie trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego oraz środowiskowego krajów rozwijających się.	(1) Unia opiera się na poszanowaniu godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowaniu praw człowieka, zapisanych w ***traktatach unijnych oraz w*** Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Te podstawowe wartości, które zainspirowały powstanie Unii, a także powszechność i niepodzielność praw człowieka oraz poszanowanie zasad Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego powinny przyświecać działaniom Unii na arenie międzynarodowej. Takie działania obejmują wspieranie trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego oraz środowiskowego krajów rozwijających się.

Poprawka 2

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 5

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(5) Istniejące normy międzynarodowe dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia	(5) Istniejące normy międzynarodowe dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia

działalności gospodarczej stanowią, że przedsiębiorstwa powinny chronić prawa człowieka, i określają, w jaki sposób przedsiębiorstwa powinny dbać o ochronę środowiska we wszystkich swoich działaniach i łańcuchach wartości. W Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka[79] stwierdzono, że przedsiębiorstwa odpowiadają za dochowanie należytej staranności w zakresie praw człowieka poprzez identyfikowanie niekorzystnych skutków ich działalności dla praw człowieka, zapobieganie tym skutkom i ich łagodzenie oraz poprzez ponoszenia odpowiedzialności za to, w jaki sposób reagują na te skutki. Zgodnie z tymi wytycznymi przedsiębiorstwa powinny unikać naruszania praw człowieka i reagować na niekorzystne skutki dla praw człowieka, które to skutki te przedsiębiorstwa spowodowały, do których się przyczyniły lub z którymi są związane w ramach własnej działalności, w jednostkach zależnych oraz za pośrednictwem bezpośrednich i pośrednich relacji biznesowych.

[79] Organizacja Narodów Zjednoczonych, „Wytyczne dotyczące biznesu i praw człowieka: wdrażanie dokumentu ramowego ONZ »Chronić, szanować

działalności gospodarczej stanowią, że przedsiębiorstwa ***są odpowiedzialne za ich przestrzeganie oraz*** powinny chronić prawa człowieka, i określają, w jaki sposób przedsiębiorstwa powinny dbać o ochronę środowiska we wszystkich swoich działaniach i łańcuchach wartości. W Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka[79] stwierdzono, że przedsiębiorstwa odpowiadają za dochowanie należytej staranności w zakresie praw człowieka poprzez identyfikowanie niekorzystnych skutków ich działalności dla praw człowieka, zapobieganie tym skutkom i ich łagodzenie oraz poprzez ponoszenia odpowiedzialności za to, w jaki sposób reagują na te skutki. Zgodnie z tymi wytycznymi przedsiębiorstwa powinny unikać naruszania praw człowieka i reagować na niekorzystne skutki dla praw człowieka, które to skutki te przedsiębiorstwa spowodowały, do których się przyczyniły lub z którymi są związane w ramach własnej działalności, w jednostkach zależnych oraz za pośrednictwem bezpośrednich i pośrednich relacji biznesowych. ***Te wytyczne stanowią, że przedsiębiorstwa powinny dysponować procedurami umożliwiającymi zaradzenie wszelkim negatywnym skutkom dla praw człowieka, jakie powodują lub do których się przyczyniają. W wytycznych tych uznano ponadto, w ramach obowiązku ochrony przed naruszeniami praw człowieka związanymi z działalnością gospodarczą, że państwa powinny podjąć odpowiednie kroki, by zapewnić za pomocą środków sądowych, administracyjnych i ustawodawczych osobom poszkodowanym dostęp do skutecznego środka odwoławczego.***

[79] Organizacja Narodów Zjednoczonych, „Wytyczne dotyczące biznesu i praw człowieka: wdrażanie dokumentu ramowego ONZ »Chronić, szanować

i naprawiać«” (2011 r.), dokument dostępny pod adresem https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf	i naprawiać«” (2011 r.), dokument dostępny pod adresem https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf

Poprawka 3

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 6

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(6) Koncepcję należytej staranności w zakresie praw człowieka sprecyzowano i rozwinięto w Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych[80], w których rozszerzono stosowanie zasad należytej staranności na kwestie związane ze środowiskiem i sprawowaniem rządów. Wytyczne OECD dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz wytyczne sektorowe[81] stanowią uznane na arenie międzynarodowej ramy określające praktyczne kroki w zakresie należytej staranności, które mają pomóc przedsiębiorstwom w identyfikowaniu rzeczywistych i potencjalnych skutków w ramach swoich działań, łańcuchów wartości i innych relacji biznesowych, zapobieganiu tym skutkom, łagodzeniu ich i rozliczaniu się z tego, jak na te skutki reagują. Koncepcja należytej staranności stanowi również integralną część zaleceń zawartych w Trójstronnej deklaracji zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej przyjętej przez Międzynarodową Organizację Pracy[82].	(6) Koncepcję należytej staranności w zakresie praw człowieka sprecyzowano i rozwinięto w Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych[80], w których rozszerzono stosowanie zasad należytej staranności na kwestie związane ze środowiskiem i sprawowaniem rządów. Wytyczne OECD dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz wytyczne sektorowe81 stanowią uznane na arenie międzynarodowej ramy określające praktyczne kroki w zakresie należytej staranności, które mają pomóc przedsiębiorstwom w identyfikowaniu rzeczywistych i potencjalnych skutków w ramach swoich działań, łańcuchów wartości i innych relacji biznesowych, zapobieganiu tym skutkom, łagodzeniu ich i rozliczaniu się z tego, jak na te skutki reagują. ***W wytycznych OECD określono również wymóg, zgodnie z którym przedsiębiorstwa muszą współpracować z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, by umożliwić konstruktywne wyrażenie opinii w procesie planowania i podejmowania decyzji dotyczących projektów lub innych działań, które mogą mieć znaczący wpływ na społeczności lokalne.*** Koncepcja należytej staranności stanowi również integralną część zaleceń zawartych w Trójstronnej deklaracji zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej przyjętej przez Międzynarodową

Organizację Pracy[82].

[80] Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, zaktualizowana edycja z 2011 r., dokument dostępny pod adresem: http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/https://mneguidelines.oecd.org/mneguidelines/

[81] Wytyczne OECD dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, 2018, oraz wytyczne dla poszczególnych sektorów, dostępne pod adresem https://www.oecd.org/investment/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm

[82] Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej przyjęta przez Międzynarodową Organizację Pracy, piąta edycja, 2017, dokument dostępny pod adresem: https://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_094386/lang--en/index.htm

Poprawka 4

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 12

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(12) Niniejsza dyrektywa jest spójna z Planem działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024[99]. Jako priorytet wskazano w tym planie działania wzmocnienie zaangażowania Unii w aktywne promowanie wdrożenia na całym świecie wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz innych odpowiednich wytycznych międzynarodowych, takich jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, w tym poprzez propagowanie odpowiednich norm	(12) Niniejsza dyrektywa jest spójna z Planem działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024[99]. Jako priorytet wskazano w tym planie działania wzmocnienie zaangażowania Unii w aktywne promowanie wdrożenia na całym świecie wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz innych odpowiednich wytycznych międzynarodowych, takich jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, w tym poprzez propagowanie odpowiednich norm

w zakresie należytej staranności.	w zakresie należytej staranności. ***W planie działania podkreślono również znaczenie walki z korupcją zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, uznając, że korupcja ułatwia, utrwala i instytucjonalizuje naruszenia praw człowieka oraz utrudnia przestrzeganie i wdrażanie praw człowieka.***
[99] Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady „Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024” (JOIN*/*2020*/*5 final).	[99] Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady „Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024” (JOIN*(*2020*)*5 final).

Poprawka 5

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 14

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(14) Niniejsza dyrektywa ma na celu zapewnienie, aby przedsiębiorstwa działające na rynku wewnętrznym przyczyniły się do zrównoważonego rozwoju i transformacji gospodarek i społeczeństw w stronę modelu zrównoważonego poprzez identyfikację potencjalnych ***lub*** rzeczywistych niekorzystnych skutków dla praw człowieka ***i*** środowiska ***związanych z działalnością własną przedsiębiorstw***, ***ich jednostek zależnych*** i ***łańcuchów wartości, zapobieganie tym skutkom***, ***łagodzenie tych*** skutków ***oraz*** ich ***powstrzymanie*** i ***minimalizowanie***.	(14) Niniejsza dyrektywa ma na celu zapewnienie, aby przedsiębiorstwa działające na rynku wewnętrznym ***przestrzegały praw człowieka oraz*** przyczyniły się do zrównoważonego rozwoju i transformacji gospodarek i społeczeństw w stronę modelu zrównoważonego poprzez identyfikację potencjalnych ***i*** rzeczywistych niekorzystnych skutków dla praw człowieka***,*** środowiska ***i dobrych rządów***, ***a także zapobieganie tym skutkom*** i ***ich łagodzenie oraz przez położenie im kresu***, ***zapewnienie skutecznych środków odwoławczych i dostępu do wymiaru sprawiedliwości ofiarom rzeczywistych niekorzystnych*** skutków ***dla praw człowieka, środowiska i dobrych rządów związanych z działalnością własną przedsiębiorstw,*** ich ***jednostek zależnych*** i ***łańcuchów wartości***.

Poprawka 6

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 15

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(15) Przedsiębiorstwa powinny podjąć odpowiednie kroki w celu ustanowienia i stosowania środków należytej staranności w odniesieniu do własnej działalności, swoich jednostek zależnych, a także stałych bezpośrednich i pośrednich relacji biznesowych w całym łańcuchu wartości zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy. Niniejsza dyrektywa nie powinna wymagać od przedsiębiorstw zagwarantowania, aby niekorzystne skutki nigdy nie wystąpiły lub zostały powstrzymane niezależnie od sytuacji. Przedsiębiorstwo może nie być w stanie tego osiągnąć na przykład w przypadku relacji biznesowych, w których niekorzystny skutek jest wynikiem ingerencji państwa. Dlatego też główne zobowiązania określone w niniejszej dyrektywie powinny być „zobowiązaniami starannego działania”. Przedsiębiorstwo powinno zastosować odpowiednie środki, co do których można w uzasadniony sposób oczekiwać, że doprowadzą do zapobieżenia lub zminimalizowania niekorzystnego skutku w okolicznościach dotyczących danego przypadku. Należy wziąć pod uwagę specyfikę łańcucha wartości przedsiębiorstwa, sektor lub obszar geograficzny, w którym działają jego partnerzy w łańcuchu wartości, możliwości wywierania przez przedsiębiorstwo wpływu na jego bezpośrednie i pośrednie relacje biznesowe oraz to, czy przedsiębiorstwo mogłoby zwiększyć swoje możliwości wywierania wpływu.	(15) Przedsiębiorstwa powinny podjąć odpowiednie kroki w celu ustanowienia i stosowania środków należytej staranności w odniesieniu do własnej działalności, swoich jednostek zależnych, a także stałych bezpośrednich i pośrednich relacji biznesowych w całym łańcuchu wartości zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy. Niniejsza dyrektywa nie powinna wymagać od przedsiębiorstw zagwarantowania, aby niekorzystne skutki nigdy nie wystąpiły lub zostały powstrzymane niezależnie od sytuacji. Przedsiębiorstwo może nie być w stanie tego osiągnąć na przykład w przypadku relacji biznesowych, w których niekorzystny skutek jest wynikiem ingerencji państwa. ***W takiej sytuacji przedsiębiorstwo powinno przewidzieć, po dokonaniu oceny, rozwiązanie relacji biznesowych w odniesieniu do danej działalności.*** Dlatego też główne zobowiązania określone w niniejszej dyrektywie powinny być „zobowiązaniami starannego działania”. Przedsiębiorstwo powinno zastosować odpowiednie środki, co do których można w uzasadniony sposób oczekiwać, że doprowadzą do zapobieżenia lub zminimalizowania niekorzystnego skutku w okolicznościach dotyczących danego przypadku. Należy wziąć pod uwagę specyfikę łańcucha wartości przedsiębiorstwa, sektor lub obszar geograficzny, w którym działają jego partnerzy w łańcuchu wartości, możliwości wywierania przez przedsiębiorstwo wpływu na jego bezpośrednie i pośrednie relacje biznesowe oraz to, czy przedsiębiorstwo mogłoby zwiększyć swoje możliwości wywierania wpływu.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 15 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(15a) Przedsiębiorstwa powinny dostosować środki należytej staranności do kontekstu, środowiska oraz politycznych i społecznych okoliczności własnej działalności, swoich jednostek zależnych, a także relacji biznesowych w całym łańcuchu wartości. Na obszarach dotkniętych konfliktami i obszarach wysokiego ryzyka przedsiębiorstwa są w większym stopniu narażone na poważne naruszenia praw człowieka. Na tych obszarach państwa członkowskie i przedsiębiorstwa powinny w stosownych przypadkach przestrzegać swoich zobowiązań wynikających z międzynarodowego prawa humanitarnego (MPH) i powinny wdrażać zwiększoną należytą staranność zgodnie z wytycznymi dotyczącymi zwiększonej należytej staranności w zakresie praw człowieka w odniesieniu do przedsiębiorstw w kontekście konfliktu, opracowanymi przez UNDP i inne odpowiednie organy międzynarodowe. Obejmuje to uzupełnienie standardowej należytej staranności analizą konfliktu, która opiera się o zaangażowanie zainteresowanych stron i której celem jest zrozumienie pierwotnych przyczyn konfliktu, czynników inicjujących i stron napędzających konflikt oraz wpływu działalności biznesowej przedsiębiorstwa na konflikt.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 16

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(16) Procedura należytej staranności przedstawiona w niniejszej dyrektywie powinna obejmować sześć kroków określonych w Wytycznych OECD dotyczących należytej staranności w obszarze odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, które obejmują środki w zakresie należytej staranności stosowane przez przedsiębiorstwa w celu identyfikacji niekorzystnych skutków dla praw człowieka ***i*** środowiska i ***przeciwdziałania tym skutkom***. Obejmuje to następujące etapy: (1) włączenie zasad należytej staranności do polityki i systemów zarządzania; identyfikację i ocenę niekorzystnych skutków dla praw człowieka i ***środowiska***; zapobieganie rzeczywistym i potencjalnym niekorzystnym skutkom dla praw człowieka i ***środowiska*** oraz powstrzymanie lub zminimalizowanie tych skutków; ocenę skuteczności środków; komunikację; zapewnienie środków zaradczych.	(16) Procedura należytej staranności przedstawiona w niniejszej dyrektywie powinna obejmować sześć kroków określonych w Wytycznych OECD dotyczących należytej staranności w obszarze odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, które obejmują środki w zakresie należytej staranności stosowane przez przedsiębiorstwa w celu identyfikacji niekorzystnych skutków dla praw człowieka***,*** środowiska i ***dobrych rządów***. Obejmuje to następujące etapy: (1) włączenie zasad należytej staranności do polityki i systemów zarządzania; identyfikację i ocenę niekorzystnych skutków dla praw człowieka***, środowiska*** i ***dobrych rządów***; zapobieganie rzeczywistym i potencjalnym niekorzystnym skutkom dla praw człowieka***, środowiska*** i ***dobrych rządów*** oraz powstrzymanie lub zminimalizowanie tych skutków; ocenę skuteczności środków; komunikację; zapewnienie środków zaradczych. ***Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w celu odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej obejmują również szczegółowe zalecenia mające zapewnić konstruktywne zaangażowanie zainteresowanych stron oraz dostęp do wymiaru sprawiedliwości, w tym wytyczne dotyczące usuwania przeszkód utrudniających współpracę z zainteresowanymi stronami znajdującymi się w trudnej sytuacji.***

Poprawka 9

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 16 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(16a) W odniesieniu do każdego z sześciu etapów i w trakcie całego procesu

należytej staranności przedsiębiorstwa powinny umożliwiać znaczące zaangażowanie zainteresowanych stron. Jak określono w Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, skuteczne zaangażowanie zainteresowanych stron wiąże się z interaktywnymi procesami, charakteryzuje się dwukierunkową komunikacją i zależy od dobrej wiary uczestników po obu stronach. Do celów niniejszej dyrektywy procesy zaangażowania zainteresowanych stron powinny gwarantować bezpieczeństwo i ochronę integralności fizycznej i prawnej zainteresowanych stron. Przedsiębiorstwa powinny zapewnić ochronę przed ryzykiem odwetu i represji, na jakie narażone są zainteresowane strony w związku ze swoim uczestnictwem. Przedsiębiorstwa powinny zwracać szczególną uwagę na nakładające się na siebie podatności na zagrożenia i wzajemnie powiązane czynniki związane z zaangażowaniem zainteresowanych stron. Takie grupy wrażliwych zainteresowanych stron odczuwają zróżnicowane i często nieproporcjonalne niekorzystne skutki oraz często doświadczają dyskryminacji i dodatkowych barier w uczestnictwie i dostępie do wymiaru sprawiedliwości. Przedsiębiorstwa powinny przekazywać zainteresowanym stronom istotne informacje na temat rzeczywistych i potencjalnych niekorzystnych skutków dla praw człowieka, środowiska i dobrych rządów, wynikających z konkretnych działań, projektów i inwestycji, w sposób terminowy, dostępny i z uwzględnieniem specyfiki grupy zainteresowanych stron. Przedsiębiorstwa muszą respektować prawa ludności rdzennej określone w Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej, takie jak wcześniejsza, dobrowolna i świadoma zgoda oraz prawo ludności rdzennej do samookreślenia.

Poprawka 10

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 17

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(17) Niekorzystne skutki dla praw człowieka i ***środowiska*** występują we własnej działalności przedsiębiorstwa, jego jednostek zależnych, w jego produktach i w jego łańcuchach wartości, w szczególności na poziomie pozyskiwania surowców, produkcji lub na poziomie usuwania produktów bądź unieszkodliwiania odpadów. Aby zasady należytej staranności wywarły istotny wpływ, powinny obejmować niekorzystne skutki dla praw człowieka i ***środowiska*** powstające w całym cyklu życia produkcji, użytkowania i usuwania produktów lub świadczenia usług, na poziomie własnej działalności, jednostek zależnych i w łańcuchach wartości.	(17) Niekorzystne skutki dla praw człowieka***, środowiska*** i ***dobrych rządów*** występują we własnej działalności przedsiębiorstwa, jego jednostek zależnych, w jego produktach***, usługach*** i w jego łańcuchach wartości, w szczególności na poziomie pozyskiwania surowców, produkcji lub na poziomie usuwania produktów bądź unieszkodliwiania odpadów. Aby zasady należytej staranności wywarły istotny wpływ, powinny obejmować niekorzystne skutki dla praw człowieka***, środowiska*** i ***dobrych rządów*** powstające w całym cyklu życia produkcji, użytkowania i usuwania produktów lub świadczenia usług, na poziomie własnej działalności, jednostek zależnych i w łańcuchach wartości ***przedsiębiorstw objętych zakresem niniejszej dyrektywy***.

Poprawka 11

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 20

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(20) W celu umożliwienia przedsiębiorstwom właściwej identyfikacji niekorzystnych skutków w ich łańcuchu wartości oraz umożliwienia im wywarcia odpowiedniego wpływu obowiązki w zakresie należytej staranności ***powinny zostać ograniczone*** w niniejszej dyrektywie ***do stałych relacji biznesowych. Do celów niniejszej dyrektywy stałe relacje biznesowe powinny oznaczać bezpośrednie lub pośrednie relacje biznesowe, które są trwałe lub zgodnie z oczekiwaniami będą trwałe, ze względu na ich intensywność***	(20) W celu umożliwienia przedsiębiorstwom właściwej identyfikacji niekorzystnych skutków w ich łańcuchu wartości oraz umożliwienia im wywarcia odpowiedniego wpływu obowiązki w zakresie należytej staranności ***określone*** w niniejszej dyrektywie powinny ***obejmować*** relacje biznesowe.

i czas trwania, i które nie stanowią nieistotnej lub jedynie pomocniczej części łańcucha wartości. „Stałość" relacji biznesowych powinno się oceniać regularnie, a przynajmniej co 12 miesięcy. Jeśli bezpośrednie relacje biznesowe przedsiębiorstwa mają charakter stały, wówczas wszystkie powiązane pośrednie relacje biznesowe powinny być również uznane za stałe w odniesieniu do tego przedsiębiorstwa.

Poprawka 12

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 21

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(21) Zgodnie z niniejszą dyrektywą przedsiębiorstwa unijne zatrudniające średnio ponad ***500*** pracowników ***i*** odnotowujące przychody netto ze sprzedaży w skali światowej powyżej ***150*** mln EUR w roku obrotowym ***poprzedzającym ostatni rok obrotowy*** powinny być zobowiązane do przestrzegania zasad należytej staranności. W odniesieniu do przedsiębiorstw, które nie spełniają tych kryteriów, ale które zatrudniały średnio ponad ***250*** pracowników i odnotowywały przychody netto ze sprzedaży w skali światowej powyżej ***40*** mln EUR ***światowych obrotów netto*** w roku obrotowym ***poprzedzającym ostatni rok obrotowy oraz które działają*** w jednym lub kilku sektorach o dużym wpływie, zasady należytej staranności należy zacząć stosować dwa lata po zakończeniu okresu transpozycji niniejszej dyrektywy, aby zapewnić więcej czasu na dostosowanie***. W celu zapewnienia, aby obciążenie było rozłożone proporcjonalnie, przedsiębiorstwa działające w sektorach o dużym wpływie powinny zostać zobowiązane do przestrzegania bardziej ukierunkowanych zasad należytej staranności,***	(21) Zgodnie z niniejszą dyrektywą przedsiębiorstwa unijne zatrudniające średnio ponad ***250*** pracowników ***lub*** odnotowujące przychody netto ze sprzedaży w skali światowej powyżej ***40 mln EUR, lub sumę bilansową powyżej 20*** mln EUR w ***ostatnim*** roku obrotowym***, za który sporządzono roczne sprawozdanie finansowe,*** powinny być zobowiązane do przestrzegania zasad należytej staranności. W odniesieniu do przedsiębiorstw, które nie spełniają tych kryteriów, ale ***są notowane na giełdzie papierów wartościowych lub*** które zatrudniały średnio ponad ***50*** pracowników i odnotowywały przychody netto ze sprzedaży w skali światowej powyżej ***8*** mln EUR ***lub sumę bilansową powyżej 4 mln EUR*** w ***ostatnim*** roku obrotowym***, za który sporządzono roczne sprawozdanie finansowe, pod warunkiem że co najmniej 50% tych przychodów netto odnotowano*** w jednym lub kilku sektorach o dużym wpływie, zasady należytej staranności należy zacząć stosować dwa lata po zakończeniu okresu transpozycji niniejszej dyrektywy, aby zapewnić więcej czasu na dostosowanie. Przy obliczaniu liczby pracowników w przedsiębiorstwie

koncentrujących się na poważnych niekorzystnych skutkach. Przy obliczaniu liczby pracowników w przedsiębiorstwie będącym użytkownikiem powinno się uwzględniać pracowników tymczasowych, w tym pracowników delegowanych na podstawie art. 1 ust. 3 lit. c) dyrektywy 96/71/WE zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/957/UE[103]. Pracownicy delegowani na podstawie art. 1 ust. 3 lit. a) i b) dyrektywy 96/71/WE zmienionej dyrektywą 2018/957/UE powinni być uwzględniani wyłącznie przy obliczaniu liczby pracowników przedsiębiorstwa wysyłającego.

będącym użytkownikiem powinno się uwzględniać pracowników tymczasowych, w tym pracowników delegowanych na podstawie art. 1 ust. 3 lit. c) dyrektywy 96/71/WE zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/957/UE[103]. Pracownicy delegowani na podstawie art. 1 ust. 3 lit. a) i b) dyrektywy 96/71/WE zmienionej dyrektywą 2018/957/UE powinni być uwzględniani wyłącznie przy obliczaniu liczby pracowników przedsiębiorstwa wysyłającego.

---

[103] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/957 z dnia 28 czerwca 2018 r. zmieniająca dyrektywę 96/71/WE dotyczącą delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz.U. L 173 z 9.7.2018, s. 16).

[103] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/957 z dnia 28 czerwca 2018 r. zmieniająca dyrektywę 96/71/WE dotyczącą delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz.U. L 173 z 9.7.2018, s. 16).

Poprawka 13

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 22

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(22) Aby odzwierciedlić obszary priorytetowe działań międzynarodowych mających na celu rozwiązywanie problemów związanych z prawami człowieka i ***środowiskiem***, dobór sektorów o dużym wpływie do celów niniejszej dyrektywy powinien opierać się na istniejących sektorowych wytycznych OECD dotyczących należytej staranności. Do celów niniejszej dyrektywy za sektory o dużym wpływie należy uznać następujące sektory: produkcja wyrobów tekstylnych, skór i wyrobów ze skór wyprawionych (w tym obuwia) oraz sprzedaż hurtowa ***wyrobów tekstylnych,*** odzieży i ***obuwia***; rolnictwo, leśnictwo,	(22) Aby odzwierciedlić obszary priorytetowe działań międzynarodowych mających na celu rozwiązywanie problemów związanych z prawami człowieka***, środowiskiem*** i ***dobrymi rządami***, dobór sektorów o dużym wpływie do celów niniejszej dyrektywy powinien opierać się na ***gromadzeniu niezależnych danych i dokumentacji dotyczącej naruszeń praw człowieka, kwestii związanych z dobrymi rządami i szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu, a w szczególności mógłby być oparty na*** istniejących ***i przyszłych*** sektorowych wytycznych OECD dotyczących należytej staranności. Do

rybołówstwo (w tym akwakultura), produkcja artykułów spożywczych oraz sprzedaż hurtowa płodów rolnych, żywych zwierząt, drewna, żywności i napojów; wydobycie surowców mineralnych niezależnie od miejsca ich wydobycia (w tym ropy naftowej, gazu ziemnego, węgla kamiennego, węgla brunatnego (lignitu), metali i rud metali, jak również wszystkich innych niemetalicznych surowców mineralnych i produktów z kamieniołomów), produkcja podstawowych wyrobów metalowych, innych produktów z niemetalicznych surowców mineralnych i gotowych wyrobów metalowych ***(z wyjątkiem maszyn i urządzeń)*** oraz handel hurtowy surowcami mineralnymi, podstawowymi i pośrednimi produktami mineralnymi (w tym metalami i rudami metali, materiałami budowlanymi, paliwami, chemikaliami i innymi produktami pośrednimi)***. Jeśli chodzi o sektor finansowy***, ***to ze względu na jego specyfikę –*** w ***szczególności w odniesieniu*** do ***łańcucha wartości*** i ***oferowanych usług – nawet jeśli jest on objęty sektorowymi wytycznymi OECD***, ***nie powinno się go zaliczać do sektorów o dużym wpływie objętych niniejszą dyrektywą***. ***Jednocześnie*** należy szerzej uwzględnić rzeczywiste i potencjalne niekorzystne skutki ***w tym sektorze*** poprzez włączenie do zakresu bardzo dużych przedsiębiorstw, które są regulowanymi przedsiębiorstwami finansowymi, nawet jeśli nie mają formy prawnej spółki kapitałowej.

celów niniejszej dyrektywy za sektory o dużym wpływie należy uznać następujące sektory: produkcja wyrobów tekstylnych, ***odzieży,*** skór i wyrobów ze skór wyprawionych (w tym obuwia ***i wyrobów futrzarskich***) oraz sprzedaż hurtowa ***i detaliczna*** odzieży***, obuwia*** i ***wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach***; rolnictwo, ***zaopatrzenie w wodę,*** leśnictwo, rybołówstwo (w tym akwakultura), ***działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz naturalnych obszarów i obiektów chronionej przyrody,*** produkcja artykułów spożywczych oraz sprzedaż hurtowa płodów rolnych, żywych zwierząt, drewna, żywności i napojów; ***górnictwo i wydobywanie,*** wydobycie ***i rafinacja, transport i przeładunek*** surowców mineralnych niezależnie od miejsca ich wydobycia (w tym ropy naftowej, gazu ziemnego, węgla kamiennego, węgla brunatnego (lignitu), metali i rud metali, jak również wszystkich innych niemetalicznych surowców mineralnych i produktów z kamieniołomów), produkcja podstawowych wyrobów metalowych, innych produktów z niemetalicznych surowców mineralnych i gotowych wyrobów metalowych oraz handel hurtowy surowcami mineralnymi, podstawowymi i pośrednimi produktami mineralnymi (w tym metalami i rudami metali, materiałami budowlanymi, paliwami, chemikaliami i innymi produktami pośrednimi)***; produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, produkcja sprzętu elektrycznego oraz produkcja maszyn i urządzeń; budownictwo, w tym budowa budynków, inżynieria lądowa i specjalistyczne roboty budowlane; działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; dostawy, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i powietrza do układów klimatyzacyjnych oraz handel tymi produktami; działalność prawnicza i rachunkowo-księgowa, w tym działalność***

w zakresie audytu; działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi oraz sprzątaniem; działalność związana z bezpieczeństwem i dochodzeniami, w tym usługi w zakresie systemów bezpieczeństwa; działalność związaną z zatrudnieniem; działalność związana z rekultywacją i inna działalność związana z gospodarowaniem odpadami, zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, w tym opieka w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych; działalność w zakresie usług informacyjnych, w tym przetwarzanie danych, hosting i działalność pokrewna; działalność portali internetowych. W sektorze finansowym należy szerzej uwzględnić rzeczywiste i potencjalne niekorzystne skutki poprzez włączenie do zakresu bardzo dużych przedsiębiorstw, które są regulowanymi przedsiębiorstwami finansowymi, nawet jeśli nie mają formy prawnej spółki kapitałowej.

Poprawka 14

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 25

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(25) Aby w znaczący sposób przyczynić się do transformacji w stronę modelu zrównoważonego, zasady należytej staranności określone w niniejszej dyrektywie powinny być stosowane z uwzględnieniem niekorzystnych skutków dla praw człowieka dotykających ***osób podlegających ochronie i*** wynikających z ***naruszenia jednego*** z praw ***lub*** zakazów zapisanych w ***konwencjach międzynarodowych*** wymienionych w załączniku do niniejszej dyrektywy. Aby zagwarantować kompleksowe uwzględnienie praw człowieka, ***naruszenie zakazu lub*** prawa ***niewymienionych***	(25) Aby w znaczący sposób przyczynić się do transformacji w stronę modelu zrównoważonego, zasady należytej staranności określone w niniejszej dyrektywie powinny być stosowane z uwzględnieniem niekorzystnych skutków dla praw człowieka dotykających ***jednostek*** wynikających z ***wszelkich działań lub zaniechań, które pozbawiają lub ograniczają zdolność osoby fizycznej lub grupy do korzystania*** z praw ***i ochrony na mocy*** zakazów zapisanych w ***międzynarodowych instrumentach i konwencjach*** wymienionych w załączniku do niniejszej dyrektywy. Aby

wyraźnie we wspomnianym załączniku, które to naruszenie bezpośrednio dotyczy interesu prawnego chronionego tymi konwencjami, powinno się również zaliczać do niekorzystnych skutków dla praw człowieka objętych zakresem niniejszej dyrektywy***, pod warunkiem że można przyjąć, iż przedsiębiorstwo mogło ustalić ryzyko wystąpienia takiego naruszenia i wszelkie odpowiednie środki, które należałoby przyjąć w celu spełnienia obowiązków w zakresie należytej staranności określonych*** w ***niniejszej dyrektywie, uwzględniając wszystkie istotne okoliczności swojej działalności, takie jak sektor i warunki operacyjne***. Należyta staranność powinna ponadto obejmować niekorzystne skutki dla środowiska wynikające z naruszenia jednego z zakazów i zobowiązań wynikających z międzynarodowych konwencji w dziedzinie prawa ochrony środowiska wymienionych w załączniku do niniejszej dyrektywy.

zagwarantować kompleksowe uwzględnienie praw człowieka, ***negatywny wpływ na korzystanie z*** prawa ***niewymienionego*** wyraźnie we wspomnianym załączniku, które to naruszenie bezpośrednio dotyczy interesu prawnego chronionego tymi konwencjami, powinno się również zaliczać do niekorzystnych skutków dla praw człowieka objętych zakresem niniejszej dyrektywy***. Załącznik ten należy poddawać regularnemu przeglądowi i dopilnować, by był spójny z celami Unii związanymi z prawami człowieka. Komisji należy przyznać uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych*** w ***celu zmiany wykazu ujętego w załączniku***. Należyta staranność powinna ponadto obejmować niekorzystne skutki dla środowiska wynikające z naruszenia jednego z zakazów i zobowiązań wynikających z międzynarodowych konwencji w dziedzinie prawa ochrony środowiska wymienionych w załączniku do niniejszej dyrektywy.

Poprawka 15

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 27

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(27) Aby dochować należytej staranności w zakresie praw człowieka ***i*** ochrony środowiska w odniesieniu do swojej działalności, jednostek zależnych i łańcuchów wartości, przedsiębiorstwa objęte niniejszą dyrektywą powinny uwzględnić należytą staranność w swojej polityce, identyfikować potencjalne i rzeczywiste niekorzystne skutki dla praw człowieka ***i*** środowiska, zapobiegać im i je łagodzić, a także powstrzymać je i ***zminimalizować ich skalę***, ustanowić i stosować ***procedurę*** rozpatrywania skarg, monitorować skuteczność wprowadzonych środków zgodnie z wymogami	(27) Aby dochować należytej staranności w zakresie praw człowieka***,*** ochrony środowiska ***i dobrych rządów*** w odniesieniu do swojej działalności, jednostek zależnych i łańcuchów wartości, przedsiębiorstwa objęte niniejszą dyrektywą powinny uwzględnić należytą staranność w swojej polityce, identyfikować potencjalne i rzeczywiste niekorzystne skutki dla praw człowieka***,*** środowiska ***i dobrych rządów***, zapobiegać im i je łagodzić, a także powstrzymać je i ***przewidzieć środki zaradcze***, ustanowić i stosować ***mechanizm*** rozpatrywania skarg, monitorować skuteczność

określonymi w niniejszej dyrektywie i publicznie informować o stosowanej przez siebie należytej staranności. W celu zapewnienia przedsiębiorstwom jasności w niniejszej dyrektywie należy w szczególności wyraźnie rozróżnić kroki mające na celu zapobieganie potencjalnym niekorzystnym skutkom i ich łagodzenie oraz ich powstrzymanie lub, gdy nie jest to możliwe, zminimalizowanie rzeczywistych niekorzystnych skutków.

wprowadzonych środków zgodnie z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie i publicznie informować o stosowanej przez siebie należytej staranności. W celu zapewnienia przedsiębiorstwom jasności w niniejszej dyrektywie należy w szczególności wyraźnie rozróżnić kroki mające na celu zapobieganie potencjalnym niekorzystnym skutkom i ich łagodzenie oraz ich powstrzymanie lub, gdy nie jest to możliwe, zminimalizowanie rzeczywistych niekorzystnych skutków ***i zapewnienie środków zaradczych***.

Poprawka 16

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 28

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(28) W celu zapewnienia, aby należyta staranność stanowiła część polityki przedsiębiorstw, oraz zgodnie z odpowiednimi ramami międzynarodowymi, przedsiębiorstwa powinny uwzględnić należytą staranność we wszystkich obszarach swojej polityki i wdrożyć politykę należytej staranności. Polityka należytej staranności powinna zawierać opis podejścia przedsiębiorstwa w zakresie należytej staranności, w tym w perspektywie długoterminowej, kodeks postępowania zawierający opis reguł i zasad, których powinni przestrzegać pracownicy przedsiębiorstwa i jednostek zależnych; opis procesów wprowadzonych w celu wdrożenia zasad należytej staranności, w tym środków zastosowanych do weryfikacji przestrzegania kodeksu postępowania i rozszerzenia zakresu jego stosowania na stałe relacje biznesowe. Kodeks postępowania powinien mieć zastosowanie we wszystkich odpowiednich funkcjach i działaniach przedsiębiorstwa, w tym w odniesieniu do decyzji dotyczących	(28) W celu zapewnienia, aby należyta staranność stanowiła część polityki przedsiębiorstw, oraz zgodnie z odpowiednimi ramami międzynarodowymi, przedsiębiorstwa powinny uwzględnić należytą staranność we wszystkich obszarach swojej polityki i wdrożyć politykę należytej staranności. Polityka należytej staranności powinna zawierać opis podejścia przedsiębiorstwa w zakresie należytej staranności, w tym w perspektywie długoterminowej, kodeks postępowania zawierający opis reguł i zasad, których powinni przestrzegać pracownicy przedsiębiorstwa i jednostek zależnych; opis procesów wprowadzonych w celu wdrożenia zasad należytej staranności, w tym środków zastosowanych do weryfikacji przestrzegania kodeksu postępowania i rozszerzenia zakresu jego stosowania na stałe relacje biznesowe. Kodeks postępowania powinien mieć zastosowanie we wszystkich odpowiednich funkcjach i działaniach przedsiębiorstwa, w tym w odniesieniu do decyzji dotyczących

zamówień i zakupów. Przedsiębiorstwa powinny również ***corocznie*** aktualizować swoją politykę należytej staranności.	zamówień i zakupów. Przedsiębiorstwa powinny również ***oceniać i*** aktualizować swoją politykę należytej staranności ***w każdym przypadku, gdy istnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że może pojawić się nowe ryzyko niekorzystnych skutków, i co najmniej raz w roku***.

Poprawka 17

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 30

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(30) Zgodnie z obowiązkami w zakresie należytej staranności określonymi w niniejszej dyrektywie przedsiębiorstwo powinno zidentyfikować rzeczywiste lub potencjalne niekorzystne skutki dla praw człowieka i ***środowiska***. Aby identyfikacja niekorzystnego skutku mogła mieć charakter kompleksowy, powinna się opierać na ***informacjach*** ilościowych i jakościowych. Na przykład, jeśli chodzi o niekorzystne skutki dla środowiska, przedsiębiorstwo powinno uzyskać informacje na temat warunków początkowych w miejscach lub obiektach o podwyższonym ryzyku w łańcuchach wartości. Identyfikacja niekorzystnych skutków powinna obejmować przeprowadzenie oceny kontekstu w zakresie praw człowieka i środowiska w sposób dynamiczny i w regularnych odstępach czasu: przed rozpoczęciem nowej działalności lub nawiązaniem relacji, przed podjęciem ważnych decyzji lub wprowadzenia zmian w działalności; w odpowiedzi na zmiany w środowisku operacyjnym lub w oczekiwaniu na nie; a także okresowo, co najmniej raz na 12 miesięcy, przez cały czas trwania działalności lub relacji. ***Regulowane przedsiębiorstwa finansowe udzielające pożyczek, kredytów lub świadczące inne usługi finansowe powinny identyfikować niekorzystne skutki wyłącznie w czasie***	(30) Zgodnie z obowiązkami w zakresie należytej staranności określonymi w niniejszej dyrektywie przedsiębiorstwo powinno zidentyfikować ***i ocenić*** rzeczywiste lub potencjalne niekorzystne skutki dla praw człowieka***, środowiska*** i ***dobrych rządów***. Aby identyfikacja niekorzystnego skutku mogła mieć charakter kompleksowy, powinna się opierać na ***wskaźnikach*** ilościowych i jakościowych ***związanych ze znaczącym zaangażowaniem zainteresowanych stron, odwzorowaniu łańcuchów wartości przedsiębiorstwa, w tym istotnych informacjach, takich jak nazwy, lokalizacje, rodzaje dostarczanych produktów i usług oraz informacje dotyczące jednostek zależnych, dostawców i partnerów biznesowych***. Na przykład, jeśli chodzi o niekorzystne skutki dla środowiska, przedsiębiorstwo powinno uzyskać informacje na temat warunków początkowych w miejscach lub obiektach o podwyższonym ryzyku w łańcuchach wartości. Identyfikacja niekorzystnych skutków powinna obejmować przeprowadzenie oceny kontekstu w zakresie praw człowieka i środowiska w sposób dynamiczny i w regularnych odstępach czasu: przed rozpoczęciem nowej działalności lub nawiązaniem relacji, przed podjęciem ważnych decyzji lub wprowadzenia zmian w działalności;

zawierania umowy. Identyfikując niekorzystne skutki, przedsiębiorstwa powinny również zidentyfikować i ocenić wpływ modelu biznesowego i strategii partnera, z którym zawiązano relację biznesową, w tym praktyk handlowych, praktyk dotyczących zamówień publicznych i praktyk cenowych. Jeśli przedsiębiorstwo nie jest w stanie zapobiec wszystkim niekorzystnym skutkom jednocześnie, powstrzymać ich lub ich ***zminimalizować***, powinno ***mieć możliwość ustalenia kolejności swoich działań***, ***pod warunkiem że zastosuje środki***, ***do których przedsiębiorstwo posiada z racjonalnego punktu widzenia dostęp, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności***.

w odpowiedzi na zmiany w środowisku operacyjnym lub w oczekiwaniu na nie; a także okresowo, co najmniej raz na 12 miesięcy, przez cały czas trwania działalności lub relacji. ***Dobrowolna, wcześniejsza i świadoma zgoda ludności rdzennej powinna być warunkiem wstępnym podjęcia jakiejkolwiek działalności, która wpływa na jej ziemie, terytoria i bogactwa naturalne***. Identyfikując niekorzystne skutki, przedsiębiorstwa powinny również zidentyfikować i ocenić wpływ modelu biznesowego i strategii partnera, z którym zawiązano relację biznesową, w tym praktyk handlowych, praktyk dotyczących zamówień publicznych i praktyk cenowych. Jeśli przedsiębiorstwo nie jest w stanie zapobiec wszystkim niekorzystnym skutkom jednocześnie, powstrzymać ich lub ich ***złagodzić***, powinno ***opracować i wdrożyć w porozumieniu z zainteresowanymi stronami strategię ustalania priorytetów***, ***w której uwzględniać należy stopień dotkliwości***, ***prawdopodobieństwo, czas trwania, zasięg i odwracalność różnych rzeczywistych i potencjalnych niekorzystnych skutków dotyczących praw człowieka, środowiska i dobrych rządów***.

Poprawka 18

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 32

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(32) Zgodnie z normami międzynarodowymi zapobieganie niekorzystnym skutkom, łagodzenie ich, a także ich powstrzymanie i ***minimalizowanie***, powinno uwzględniać interesy podmiotów, których te niekorzystne skutki dotykają. Aby umożliwić dalszą współpracę z partnerem biznesowym w łańcuchu wartości zamiast zakończenia tej relacji biznesowej	(32) Zgodnie z normami międzynarodowymi zapobieganie niekorzystnym skutkom, łagodzenie ich, a także ich powstrzymanie i ***zaradzanie im***, powinno uwzględniać interesy podmiotów, których te niekorzystne skutki dotykają. Aby umożliwić dalszą współpracę z partnerem biznesowym w łańcuchu wartości zamiast zakończenia tej relacji biznesowej (wycofania się z niej)

(wycofania się z niej) i ewentualnego spowodowania nasilenia niekorzystnych skutków, niniejsza dyrektywa powinna zapewniać, aby ***wycofanie się było ostatecznością***, ***zgodnie z unijną polityką zerowej tolerancji dla pracy dzieci***. ***Zakończenie*** relacji biznesowej, w ***przypadku której stwierdzono pracę dzieci, może narazić dzieci na jeszcze poważniejsze niekorzystne skutki dla praw człowieka. Należy tę kwestię wziąć pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o tym***, ***jakie działanie podjąć***.	i ewentualnego spowodowania nasilenia niekorzystnych skutków, niniejsza dyrektywa powinna zapewniać, aby ***przedsiębiorstwa współpracowały z zainteresowanymi stronami***, ***których to dotyczy, oraz oceniały potencjalne negatywne skutki czasowego zawieszenia lub rozwiązania umów, aby uniknąć większych szkód***. ***Należy przewidzieć wycofanie się z*** relacji biznesowej, ***jeżeli potencjalne negatywne skutki są związane z systemowym i zorganizowanym przez państwo uciskiem i*** w ***związku z tym działania przedsiębiorstwa nie mogą im zapobiec, a także gdy przedsiębiorstwo ocenia, że zakończenie relacji biznesowej nie miałoby większego negatywnego wpływu niż skutki***, ***którym zamierza zapobiec lub które chce złagodzić***.

Poprawka 19
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 34

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(34) Aby wypełnić obowiązek zapobiegania i łagodzenia na podstawie niniejszej dyrektywy, od przedsiębiorstw należy w stosownych przypadkach oczekiwać podjęcia następujących działań. ***W razie potrzeby ze względu na złożoność środków*** zapobiegawczych przedsiębiorstwa ***powinny opracować*** i ***wdrożyć plan działań zapobiegawczych***. Przedsiębiorstwa powinny dążyć do uzyskania od bezpośredniego partnera, z którym utrzymują ***stałe*** relacje biznesowe, zabezpieczeń umownych, że zapewni on przestrzeganie kodeksu postępowania lub planu działań zapobiegawczych, w tym uzyskując odpowiednie zabezpieczenia umowne od swoich partnerów w zakresie, w jakim ich działania stanowią część łańcucha wartości przedsiębiorstwa. Zabezpieczeniom umownym powinny towarzyszyć odpowiednie środki służące weryfikacji	(34) Aby wypełnić obowiązek zapobiegania i łagodzenia na podstawie niniejszej dyrektywy, od przedsiębiorstw należy w stosownych przypadkach oczekiwać podjęcia następujących działań. ***Przedsiębiorstwa powinny opracować i wdrożyć plan działań zapobiegawczych. Plan działań zapobiegawczych powinien być opracowywany przy stałym znaczącym zaangażowaniu zainteresowanych stron i powinien być precyzyjnie dostosowany do kontekstu działalności przedsiębiorstw i łańcucha wartości. Należy w nim określić i ocenić, czy model biznesowy i strategie biznesowe przedsiębiorstwa są dostosowane do wymogów należytej staranności, oraz przewidzieć w nim strategię ustalania priorytetów opartą na dotkliwości i prawdopodobieństwie potencjalnych niekorzystnych skutków w przypadku, gdy przedsiębiorstwo nie jest w stanie zapobiec jednocześnie wszelkim***

przestrzegania tych zabezpieczeń. W celu zapewnienia kompleksowego zapobiegania rzeczywistym i potencjalnym niekorzystnym skutkom przedsiębiorstwa powinny także dokonywać inwestycji służących zapobieganiu niekorzystnym skutkom, zapewniać ukierunkowane i proporcjonalne wsparcie dla ***MŚP***, ***z którymi utrzymują stałe relacje biznesowe***, ***takie jak finansowanie***, na przykład poprzez finansowanie ***bezpośrednie***, ***pożyczki niskooprocentowane***, gwarancje ciągłości zaopatrzenia oraz pomoc w zapewnianiu finansowania, aby pomóc we wdrożeniu kodeksu postępowania lub planu działań zapobiegawczych, lub wytyczne techniczne, na przykład w formie szkoleń, unowocześniania systemów zarządzania, oraz współpracować z innymi przedsiębiorstwami.

potencjalnym negatywnym skutkom lub ich złagodzić. Przedsiębiorstwa powinny dążyć do uzyskania od bezpośredniego partnera, z którym utrzymują relacje biznesowe, zabezpieczeń umownych, że zapewni on przestrzeganie kodeksu postępowania lub planu działań zapobiegawczych, w tym uzyskując odpowiednie zabezpieczenia umowne od swoich partnerów w zakresie, w jakim ich działania stanowią część łańcucha wartości przedsiębiorstwa. Zabezpieczeniom umownym powinny towarzyszyć odpowiednie środki służące weryfikacji przestrzegania tych zabezpieczeń. W celu zapewnienia kompleksowego zapobiegania rzeczywistym i potencjalnym niekorzystnym skutkom przedsiębiorstwa powinny także dokonywać inwestycji służących zapobieganiu niekorzystnym skutkom, zapewniać ukierunkowane i proporcjonalne wsparcie dla ***partnerów***, ***dostawców***, ***w tym MŚP***, na przykład poprzez finansowanie ***w formie finansowania bezpośredniego***, ***pożyczek niskooprocentowanych***, ***a także*** gwarancje ciągłości zaopatrzenia oraz pomoc w zapewnianiu finansowania, aby pomóc we wdrożeniu kodeksu postępowania lub planu działań zapobiegawczych, lub wytyczne techniczne, na przykład w formie szkoleń, unowocześniania systemów zarządzania, oraz współpracować z innymi przedsiębiorstwami.

Poprawka 20

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 36

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(36) ***W celu zapewnienia skutecznego zapobiegania potencjalnym niekorzystnym skutkom i ich ograniczania dla przedsiębiorstw priorytetem powinno być nawiązywanie relacji biznesowych w łańcuchu wartości, a nie kończenie***	(36) W przypadkach gdy potencjalnych niekorzystnych skutków nie można wyeliminować za pomocą opisanych środków zapobiegawczych lub ograniczających ***przedsiębiorstwa powinny mieć obowiązek*** powstrzymania się od

relacji biznesowych, które stanowi ostateczne rozwiązanie po bezskutecznych próbach zapobieżenia potencjalnym niekorzystnym skutkom i ich ograniczenia. Dyrektywa powinna jednak również – w przypadkach gdy potencjalnych niekorzystnych skutków nie można wyeliminować za pomocą opisanych środków zapobiegawczych lub ograniczających **–** ***odnosić się do obowiązku*** powstrzymania się ***przez przedsiębiorstwa*** od nawiązywania nowych lub rozszerzania istniejących relacji z danym partnerem, a także***, jeśli uprawnia ich do tego prawo regulujące ich relacje, do*** czasowego zawieszenia stosunków handlowych z danym partnerem, ***przy jednoczesnym podejmowaniu*** starań na rzecz zapobiegania tym skutkom i ich ***minimalizowania***, jeśli istnieje uzasadnione oczekiwanie, że starania te będą skuteczne w perspektywie krótkoterminowej, albo ***do*** rozwiązania relacji biznesowych w odniesieniu do danej działalności, jeśli potencjalne niekorzystne skutki są ***poważne***. Aby umożliwić przedsiębiorstwom wywiązanie się z tego obowiązku, państwa członkowskie powinny przewidzieć możliwość rozwiązania relacji biznesowych nawiązanych na podstawie umów podlegających ich prawu. Możliwe jest, że zapobieganie niekorzystnym skutkom na poziomie pośrednich relacji biznesowych będzie wymagało współpracy z innym przedsiębiorstwem, na przykład z przedsiębiorstwem, które ma bezpośredni stosunek umowny z dostawcą.
W niektórych przypadkach taka współpraca może być jedynym realistycznym sposobem zapobiegania niekorzystnym skutkom, zwłaszcza gdy pośredni partner biznesowy nie jest gotowy, aby zawrzeć umowę z przedsiębiorstwem. W takich przypadkach przedsiębiorstwo powinno współpracować z podmiotem, który może najskuteczniej zapobiegać niekorzystnym skutkom lub je ograniczać na poziomie

nawiązywania nowych lub rozszerzania istniejących relacji z danym partnerem, a także czasowego zawieszenia stosunków handlowych z danym partnerem, ***a jednocześnie podejmowania*** starań na rzecz zapobiegania tym skutkom i ich ***łagodzenia***, jeśli istnieje uzasadnione oczekiwanie, że starania te będą skuteczne w perspektywie krótkoterminowej, albo rozwiązania relacji biznesowych w odniesieniu do danej działalności, jeśli potencjalne niekorzystne skutki są ***związane z systemowym i zorganizowanym przez państwo uciskiem i w związku z tym działania przedsiębiorstwa nie mogą im zapobiec, a także gdy przedsiębiorstwo ocenia, że rozwiązanie relacji biznesowej nie miałoby większego negatywnego wpływu niż skutki, którym zamierza zapobiec lub które chce złagodzić***. Aby umożliwić przedsiębiorstwom wywiązanie się z tego obowiązku, państwa członkowskie powinny przewidzieć możliwość ***czasowego zawieszenia lub*** rozwiązania relacji biznesowych nawiązanych na podstawie umów podlegających ich prawu. Możliwe jest, że zapobieganie niekorzystnym skutkom na poziomie pośrednich relacji biznesowych będzie wymagało współpracy z innym przedsiębiorstwem, na przykład z przedsiębiorstwem, które ma bezpośredni stosunek umowny z dostawcą.
W niektórych przypadkach taka współpraca może być jedynym realistycznym sposobem zapobiegania niekorzystnym skutkom, zwłaszcza gdy pośredni partner biznesowy nie jest gotowy, aby zawrzeć umowę z przedsiębiorstwem. W takich przypadkach przedsiębiorstwo powinno współpracować z podmiotem, który może najskuteczniej zapobiegać niekorzystnym skutkom lub je ograniczać na poziomie pośrednich relacji biznesowych, przestrzegając przy tym prawa konkurencji.

pośrednich relacji biznesowych, przestrzegając przy tym prawa konkurencji.

Poprawka 21

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 38

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(38) Zgodnie z obowiązkami w zakresie należytej staranności określonymi w niniejszej dyrektywie, jeśli przedsiębiorstwo stwierdzi rzeczywiste niekorzystne skutki dla praw człowieka lub ***środowiska***, powinno zastosować odpowiednie środki, aby powstrzymać te skutki. Można oczekiwać, że przedsiębiorstwo jest w stanie powstrzymać rzeczywiste niekorzystne skutki we własnej działalności oraz w jednostkach zależnych. Należy jednak wyjaśnić, że ***jeśli chodzi o stałe relacje biznesowe,*** w przypadku gdy nie można powstrzymać niekorzystnych skutków, przedsiębiorstwa powinny ***minimalizować ich zakres***. Rezultat ***minimalizowania zakresu*** niekorzystnych skutków powinien być możliwie najbliższy powstrzymaniu niekorzystnych skutków. Aby zapewnić przedsiębiorstwom jasność i pewność prawa, w niniejszej dyrektywie należy określić, jakich działań należy oczekiwać od przedsiębiorstw***,*** w ***stosownych przypadkach*** i w ***zależności*** od ***sytuacji***, w ***celu powstrzymania rzeczywistych*** niekorzystnych skutków ***dla praw człowieka*** i ***środowiska oraz zminimalizowania ich zakresu***.	(38) Zgodnie z obowiązkami w zakresie należytej staranności określonymi w niniejszej dyrektywie, jeśli przedsiębiorstwo stwierdzi rzeczywiste niekorzystne skutki dla praw człowieka***,*** ***środowiska*** lub ***dobrych rządów***, powinno zastosować odpowiednie środki, aby powstrzymać te skutki. Można oczekiwać, że przedsiębiorstwo jest w stanie powstrzymać rzeczywiste niekorzystne skutki we własnej działalności oraz w jednostkach zależnych. Należy jednak wyjaśnić, że w przypadku gdy nie można powstrzymać niekorzystnych skutków, przedsiębiorstwa powinny ***łagodzić skutki i zapewniać środki zaradcze przeciw skutkom lub współpracować w tym zakresie bezpośrednio z dotkniętymi tymi skutkami osobami lub społecznościami***. Rezultat ***łagodzenia*** niekorzystnych skutków powinien być możliwie najbliższy powstrzymaniu niekorzystnych skutków. ***Środki zaradcze powinny mieć na celu przywrócenie sytuacji, w której znajdowałyby się poszkodowane osoby, gdyby niekorzystne skutki nie wystąpiły (jeśli to możliwe) oraz powinny być proporcjonalne do znaczenia i skali niekorzystnych skutków oraz do stopnia, w jakim działanie przedsiębiorstwa przyczynia się do ich powstania.*** Aby zapewnić przedsiębiorstwom jasność i pewność prawa, w niniejszej dyrektywie należy określić, jakich działań należy oczekiwać od przedsiębiorstw w ***celu powstrzymania rzeczywistych niekorzystnych skutków dla praw***

człowieka, środowiska i ***dobrych rządów oraz*** w ***celu zminimalizowania ich zakresu, a także podjęcia jakich środków zaradczych oczekuje się*** od ***nich. Działania zaradcze należy określić w drodze znaczącego zaangażowania zainteresowanych stron***, ***których dotyczą niekorzystne skutki, i mogą one obejmować zwrot lub odbudowę, przeprosiny, rekompensatę finansową lub pozafinansową, przy czym należy ocenić, czy zainteresowane strony znajdujące się*** w ***trudnej sytuacji w równym stopniu korzystają z wypłaty odszkodowania lub innych form zwrotu. Przedsiębiorstwa powinny zagwarantować, że nie pozwolą na ponowne wystąpienie niekorzystnych skutków. Propozycja przedsiębiorstwa dotycząca środków zaradczych nie powinna uniemożliwiać dotkniętym zainteresowanym stronom pociągnięcia przedsiębiorstwa do odpowiedzialności cywilnej i powinna być należycie rozpatrywana przez sądy w postępowaniu cywilnym.***

Poprawka 22

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 39

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(39) Aby wypełnić obowiązek powstrzymania rzeczywistych niekorzystnych skutków i zminimalizowania ich zakresu na podstawie niniejszej dyrektywy, od przedsiębiorstw należy w stosownych przypadkach oczekiwać podjęcia następujących działań. Powinny one zneutralizować niekorzystne skutki lub zminimalizować ich zakres, podejmując działanie proporcjonalne do znaczenia i skali niekorzystnych skutków oraz do stopnia, w jakim działanie przedsiębiorstwa przyczynia się do ich powstania. ***W stosownych przypadkach ze***	(39) Aby wypełnić obowiązek powstrzymania rzeczywistych niekorzystnych skutków i zminimalizowania ich zakresu na podstawie niniejszej dyrektywy, od przedsiębiorstw należy w stosownych przypadkach oczekiwać podjęcia następujących działań. Powinny one zneutralizować niekorzystne skutki lub zminimalizować ich zakres, podejmując działanie proporcjonalne do znaczenia i skali niekorzystnych skutków oraz do stopnia, w jakim działanie przedsiębiorstwa przyczynia się do ich powstania. Przedsiębiorstwa powinny

względu na fakt, że niekorzystnych skutków nie można powstrzymać natychmiast, przedsiębiorstwa powinny opracować i wdrożyć plan działań naprawczych z zasadnymi i jasno określonymi terminami działań oraz jakościowymi i ilościowymi wskaźnikami oceny poprawy. Przedsiębiorstwa powinny również dążyć do uzyskania od bezpośredniego partnera biznesowego, z którym utrzymują ***stałe*** relacje biznesowe, zabezpieczeń umownych, że zapewni on przestrzeganie kodeksu postępowania przedsiębiorstwa i, w zależności od przypadku, planu działań zapobiegawczych, w tym uzyskując odpowiednie zabezpieczenia umowne od swoich partnerów w zakresie, w jakim ich działania stanowią część łańcucha wartości przedsiębiorstwa. Zabezpieczeniom umownym powinny towarzyszyć odpowiednie środki służące weryfikacji przestrzegania tych zabezpieczeń. Ponadto przedsiębiorstwa powinny także dokonywać inwestycji, których celem jest powstrzymanie niekorzystnych skutków lub ***zminimalizowanie*** ich zakresu, zapewniać ukierunkowane i proporcjonalne wsparcie dla MŚP, z którymi utrzymują ***stałe*** relacje biznesowe, oraz współpracować z innymi podmiotami, w tym, w stosownych przypadkach, w celu zwiększenia zdolności przedsiębiorstwa do powstrzymania niekorzystnych skutków.

opracować i wdrożyć plan działań naprawczych z zasadnymi i jasno określonymi terminami działań oraz jakościowymi i ilościowymi wskaźnikami oceny poprawy. ***Plan działań naprawczych powinien być opracowywany przy stałym znaczącym zaangażowaniu zainteresowanych stron i powinien być precyzyjnie dostosowany do kontekstu działalności przedsiębiorstw i łańcucha wartości, a także powinien obejmować monitorowanie realizacji uzgodnionych zobowiązań. Należy w nim również określić i ocenić, czy model biznesowy i strategie biznesowe przedsiębiorstwa są dostosowane do wymogów należytej staranności.*** Przedsiębiorstwa powinny również dążyć do uzyskania od bezpośredniego partnera biznesowego, z którym utrzymują relacje biznesowe, zabezpieczeń umownych, że zapewni on przestrzeganie kodeksu postępowania przedsiębiorstwa i, w zależności od przypadku, planu działań zapobiegawczych, w tym uzyskując odpowiednie zabezpieczenia umowne od swoich partnerów w zakresie, w jakim ich działania stanowią część łańcucha wartości przedsiębiorstwa. Zabezpieczeniom umownym powinny towarzyszyć odpowiednie środki służące weryfikacji przestrzegania tych zabezpieczeń. Ponadto przedsiębiorstwa powinny także dokonywać inwestycji, których celem jest powstrzymanie niekorzystnych skutków lub ***łagodzenie*** ich zakresu, zapewniać ukierunkowane i proporcjonalne wsparcie dla ***partnerów i dostawców, w tym*** MŚP, z którymi utrzymują relacje biznesowe, oraz współpracować z innymi podmiotami, w tym, w stosownych przypadkach, w celu zwiększenia zdolności przedsiębiorstwa do powstrzymania niekorzystnych skutków.

Poprawka 23

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 41

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(41) ***W celu zapewnienia skutecznego powstrzymania rzeczywistych niekorzystnych skutków lub ich zminimalizowania dla przedsiębiorstw priorytetem powinno być nawiązywanie relacji biznesowych w łańcuchu wartości, a nie kończenie relacji biznesowych, które stanowi ostateczne rozwiązanie po bezskutecznych próbach powstrzymania rzeczywistych niekorzystnych skutków lub ich zminimalizowania. Niniejsza dyrektywa powinna jednak również –*** ***w*** przypadkach gdy rzeczywistych niekorzystnych skutków nie można powstrzymać ani ich odpowiednio ograniczyć za pomocą opisanych środków ***– odnosić się do obowiązku*** powstrzymania się ***przez przedsiębiorstwa*** od nawiązywania nowych lub rozszerzania istniejących relacji z danym partnerem, a ***także, jeśli uprawnia ich do tego prawo regulujące ich relacje, do*** czasowego zawieszenia stosunków handlowych z danym partnerem, ***przy jednoczesnym podejmowaniu*** starań na rzecz powstrzymania tych skutków lub ***zminimalizowania*** ich ***zakresu***, albo ***do*** rozwiązania relacji biznesowych w odniesieniu do danej działalności, jeśli niekorzystne skutki ***uznaje się za poważne***. Aby umożliwić przedsiębiorstwom wywiązanie się z tego obowiązku, państwa członkowskie powinny przewidzieć możliwość rozwiązania relacji biznesowych nawiązanych na podstawie umów podlegających ich prawu.	(41) W przypadkach gdy rzeczywistych niekorzystnych skutków nie można powstrzymać ani ich odpowiednio ograniczyć za pomocą opisanych środków ***przedsiębiorstwa powinny mieć obowiązek*** powstrzymania się od nawiązywania nowych lub rozszerzania istniejących relacji z danym partnerem, a ***także*** czasowego zawieszenia stosunków handlowych z danym partnerem, ***a jednocześnie podejmowania*** starań na rzecz powstrzymania tych skutków lub ***łagodzenia*** ich, albo rozwiązania relacji biznesowych w odniesieniu do danej działalności, jeśli niekorzystne skutki ***są związane z systemowym i zorganizowanym przez państwo uciskiem i w związku z tym działania przedsiębiorstwa nie mogą położyć im kresu ani ich złagodzić, a także gdy przedsiębiorstwo ocenia, że działanie takie nie miałoby większego negatywnego wpływu niż skutki, którym miało położyć kres lub które miało złagodzić***. Aby umożliwić przedsiębiorstwom wywiązanie się z tego obowiązku, państwa członkowskie powinny przewidzieć możliwość ***czasowego zawieszenia lub*** rozwiązania relacji biznesowych nawiązanych na podstawie umów podlegających ich prawu.

Poprawka 24

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 42

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(42) Przedsiębiorstwa powinny zapewnić osobom i organizacjom możliwość bezpośredniego składania do nich skarg w przypadku uzasadnionych obaw dotyczących rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych skutków dla praw człowieka i ***środowiska. Organizacje***, ***które mogłyby składać takie skargi***, powinny ***obejmować*** związki zawodowe i ***innych przedstawicieli*** pracowników reprezentujących osoby pracujące w danym łańcuchu wartości ***oraz*** organizacje społeczeństwa obywatelskiego ***działające w obszarach związanych z danym łańcuchem wartości***, ***jeśli posiadają one wiedzę o potencjalnych*** lub ***rzeczywistych niekorzystnych skutkach***. Przedsiębiorstwa powinny ustanowić procedurę rozpatrywania takich skarg oraz w ***stosownych przypadkach*** informować pracowników, związki zawodowe i innych przedstawicieli pracowników o takich procesach. Korzystanie z mechanizmu skarg i mechanizmu zaradczego nie powinno uniemożliwiać skarżącemu korzystania ze środków ochrony prawnej przed sądem. Zgodnie z normami międzynarodowymi skarżący powinni mieć prawo do żądania od przedsiębiorstwa podjęcia odpowiednich działań następczych w związku ze złożoną skargą oraz do spotkania z przedstawicielami przedsiębiorstwa na odpowiednim szczeblu w celu omówienia potencjalnych lub rzeczywistych ***poważnych*** niekorzystnych skutków, które są przedmiotem skargi. Dostęp ten nie powinien prowadzić do nieuzasadnionego nagabywania przedsiębiorstw.	(42) Przedsiębiorstwa powinny zapewnić osobom i organizacjom możliwość bezpośredniego składania do nich skarg ***lub wczesnych ostrzeżeń*** w przypadku uzasadnionych obaw dotyczących rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych skutków dla praw człowieka***, środowiska*** i ***dobrych rządów w odniesieniu do ich własnej działalności***, ***działalności ich jednostek zależnych oraz działalności w ramach łańcucha wartości prowadzonej za pośrednictwem podmiotów***, ***z którymi przedsiębiorstwo utrzymuje relację biznesową. Do składania takich skarg*** powinny ***być uprawnione wszelkie zainteresowane strony, w tym*** związki zawodowe i ***inni przedstawiciele*** pracowników reprezentujących osoby pracujące w danym łańcuchu wartości***, społeczności lokalne, ludność tubylcza i*** organizacje społeczeństwa obywatelskiego***, obrońcy praw człowieka i praw środowiskowych***, ***bezpośredni świadkowie i ofiary przestępstw korupcyjnych popełnionych przez przedsiębiorstwo lub inne osoby prawne*** lub ***fizyczne, których celem statutowym jest obrona praw człowieka, środowiska i dobrych rządów***. Przedsiębiorstwa powinny ustanowić procedurę rozpatrywania takich skarg oraz ***odpowiadania na nie*** w ***stosownym terminie, a także*** informować ***skarżących i odpowiednie strony zainteresowane, w tym*** pracowników, związki zawodowe i innych przedstawicieli pracowników o takich procesach. Korzystanie z mechanizmu skarg i mechanizmu zaradczego nie powinno uniemożliwiać skarżącemu korzystania ze środków ochrony prawnej przed sądem ***oraz skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości***. Zgodnie z normami międzynarodowymi ***przedsiębiorstwa powinny podjąć odpowiednie działania następcze w związku ze skargą, ujawnić informacje na***

temat wyniku procedury, podjętych środków i decyzji, a także ich uzasadnienie. Skarżący powinni mieć prawo do żądania od przedsiębiorstwa podjęcia odpowiednich działań następczych w związku ze złożoną skargą oraz do spotkania z przedstawicielami przedsiębiorstwa na odpowiednim szczeblu w celu omówienia potencjalnych lub rzeczywistych niekorzystnych skutków, które są przedmiotem skargi. Dostęp ten nie powinien prowadzić do nieuzasadnionego nagabywania przedsiębiorstw.

Poprawka 25

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 46

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(46) ***Celem zapewnienia*** przedsiębiorstwom lub organom państw członkowskich ***wsparcia i praktycznych narzędzi w zakresie sposobu***, ***w jaki przedsiębiorstwa powinny wypełniać swoje obowiązki w zakresie należytej staranności***, Komisja – wykorzystując jako punkt odniesienia odpowiednie międzynarodowe wytyczne i normy oraz we współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Europejską Agencją Środowiska i w razie potrzeby organami międzynarodowymi posiadającymi wiedzę specjalistyczną w zakresie należytej staranności – powinna ***mieć możliwość wydania wytycznych***, w tym ***wytycznych dotyczących konkretnych sektorów lub konkretnych niekorzystnych skutków***.	(46) ***Aby zapewnić*** przedsiębiorstwom ***wsparcie i praktyczne narzędzia dotyczące sposobu wypełniania przez nie obowiązków w zakresie należytej staranności*** lub organom państw członkowskich ***w zakresie skutecznego egzekwowania tych obowiązków***, ***a także aby zapewnić skuteczne i jednolite wdrażanie tych obowiązków we wszystkich państwach członkowskich***, Komisja – wykorzystując jako punkt odniesienia odpowiednie międzynarodowe wytyczne i normy oraz we współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Europejską Agencją Środowiska ***oraz w stosownych przypadkach z Agencją Wykonawcza ds. Małych*** i ***Średnich Przedsiębiorstw i*** w razie potrzeby ***z*** organami międzynarodowymi posiadającymi wiedzę specjalistyczną w zakresie należytej staranności – powinna ***wydać wytyczne, w tym wytyczne dotyczące następujących kwestii: konkretne sektory wysokiego ryzyka; wymiana zasobów i informacji***

między przedsiębiorstwami i podmiotami prawnymi zgodnie z prawem konkurencji; konkretne procesy i zasoby dla MŚP w celu wspierania stosowania należytej staranności; odwzorowywanie łańcuchów wartości przedsiębiorstw, konkretne niekorzystne skutki, w tym ***negatywne skutki dla dobrych rządów; ułatwienie ofiarom dostępu do wymiaru sprawiedliwości; zapobieganie i ograniczanie ryzyka odwetu, na jakie narażone są zainteresowane strony; zwiększenie należytej staranności na obszarach dotkniętych konfliktami i obszarach wysokiego ryzyka; odpowiedzialne wycofywanie się ze szkodliwych relacji biznesowych; ocena i dynamiczny wykaz kontekstów systemowego i zorganizowanego przez państwo ucisku; metodologia i kryteria dotyczące sankcji administracyjnych; uczciwość i sprawność programów branżowych i inicjatyw z udziałem wielu zainteresowanych stron; należyta staranność ukierunkowana na aspekt płci i aspekt kulturowy; wyzwania, przed którymi stoją drobni producenci rolni***.

Poprawka 26

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 47

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(47) Chociaż MŚP nie są objęte zakresem niniejszej dyrektywy, jej przepisy mogą mieć na nie wpływ jako na wykonawców lub podwykonawców przedsiębiorstw objętych zakresem dyrektywy. ***Celem jest jednak ograniczenie obciążenia finansowego*** lub ***administracyjnego dla MŚP,*** z których wiele już ma trudności w kontekście światowego kryzysu gospodarczego i zdrowotnego***.*** Aby ***wspierać MŚP***, państwa członkowskie powinny stworzyć i prowadzić, indywidualnie albo wspólnie,	(47) Chociaż ***w większości*** MŚP nie są objęte zakresem niniejszej dyrektywy, jej przepisy mogą mieć na nie wpływ jako na wykonawców lub podwykonawców przedsiębiorstw objętych zakresem dyrektywy. ***MŚP, które nie są objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, ale decydują się dobrowolnie wypełniać obowiązki w zakresie należytej staranności zgodnie z niniejszą dyrektywą, powinny być do tego zachęcane i wynagradzane za takie działania. W tym celu na przykład zachęca się państwa***

specjalne strony internetowe, portale lub platformy***, a państwa członkowskie mogłyby również wspierać finansowo MŚP i pomagać im w budowaniu zdolności***. Takie wsparcie powinno być również dostępne dla podmiotów gospodarczych działających na wyższym szczeblu łańcucha dostaw w państwach trzecich, a w razie potrzeby dostosowane do tych podmiotów i na nie rozszerzone. Przedsiębiorstwa, których partnerami biznesowymi są MŚP, zachęca się również do wspierania ich w stosowaniu się do środków w zakresie należytej staranności, w przypadku gdy takie wymogi mogłyby zagrozić rentowności MŚP, oraz do stosowania sprawiedliwych, zasadnych, niedyskryminujących i proporcjonalnych wymogów w stosunku do MŚP.

członkowskie do ustanowienia systemów znakowania w celu identyfikacji MŚP wypełniających te obowiązki. Aby ograniczyć obciążenie finansowe lub ***administracyjne MŚP –*** z których wiele już ma trudności w kontekście światowego kryzysu gospodarczego i zdrowotnego – ***oraz*** aby ***je wspierać***, państwa członkowskie powinny stworzyć i prowadzić, indywidualnie albo wspólnie, specjalne ***przyjazne użytkownikom*** strony internetowe, portale lub platformy. Takie wsparcie powinno być również dostępne dla podmiotów gospodarczych działających na wyższym szczeblu łańcucha dostaw w państwach trzecich, a w razie potrzeby dostosowane do tych podmiotów i na nie rozszerzone***. Państwa członkowskie powinny również wspierać finansowo MŚP poprzez specjalne finansowanie, zapewniać im pomoc techniczną, aby pomóc im w spełnianiu wymogów należytej staranności i w budowaniu zdolności.*** Przedsiębiorstwa, których partnerami biznesowymi są MŚP, zachęca się również do wspierania ich w stosowaniu się do środków w zakresie należytej staranności, w przypadku gdy takie wymogi mogłyby zagrozić rentowności MŚP, oraz do stosowania sprawiedliwych, zasadnych, niedyskryminujących i proporcjonalnych wymogów w stosunku do MŚP.

Poprawka 27

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 55

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(55) W celu zapewnienia spójnego stosowania i egzekwowania przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą, krajowe organy nadzorcze powinny współpracować i koordynować swoje działania. W tym celu Komisja powinna utworzyć Europejską Sieć	(55) W celu zapewnienia spójnego stosowania i egzekwowania przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą, krajowe organy nadzorcze powinny współpracować i koordynować swoje działania. W tym celu Komisja powinna utworzyć Europejską Sieć

Organanów Nadzorczych, a organy nadzorcze powinny się wzajemnie wspierać w wykonywaniu swoich zadań oraz świadczyć sobie wzajemną pomoc.	Organanów Nadzorczych, a organy nadzorcze powinny się wzajemnie wspierać w wykonywaniu swoich zadań oraz świadczyć sobie wzajemną pomoc. ***Aby zapewnić równe szanse i ograniczyć ryzyko „turystyki sądowej" wynikające ze zdecentralizowanego egzekwowania prawa, Komisja powinna wesprzeć państwa członkowskie wytycznymi dotyczącymi stosowania i egzekwowania oraz monitorowania przestrzegania tych wytycznych za pośrednictwem europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki, a także powinna zająć się potencjalnymi niedociągnięciami w zaleceniach dla poszczególnych krajów.***

Poprawka 28

Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 70

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(70) Komisja powinna ***ocenić*** i ***poinformować***, czy do wykazu sektorów o dużym wpływie objętych niniejszą dyrektywą należy dodać nowe sektory w ***celu dostosowania go do wytycznych*** Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju lub w świetle wyraźnych dowodów dotyczących wyzysku pracowników, naruszeń praw człowieka lub nowo pojawiających się zagrożeń dla środowiska, czy należy zmienić wykaz odpowiednich konwencji międzynarodowych, o których mowa w niniejszej dyrektywie, w szczególności w świetle sytuacji międzynarodowej***, lub czy przepisy dotyczące należytej staranności zawarte w niniejszej dyrektywie należy rozszerzyć na niekorzystne skutki dla klimatu***.	(70) Komisja powinna ***regularnie oceniać*** i ***informować***, czy do wykazu sektorów o dużym wpływie objętych niniejszą dyrektywą należy dodać nowe sektory***,*** w ***tym zgodnie z wytycznymi*** Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju lub w świetle wyraźnych dowodów dotyczących wyzysku pracowników, naruszeń praw człowieka lub nowo pojawiających się zagrożeń dla ***dobrych rządów i*** środowiska, ***oraz*** czy należy zmienić wykaz odpowiednich konwencji ***i instrumentów*** międzynarodowych, o których mowa w niniejszej dyrektywie, w szczególności w świetle sytuacji międzynarodowej***. Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych, by uzupełnić wykaz sektorów o dużym wpływie***.

Poprawka 29
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do przedsiębiorstw, które utworzono zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego i które spełniają jeden z poniższych warunków:	1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do ***wszystkich*** przedsiębiorstw, które utworzono zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego i które spełniają jeden z poniższych warunków:

Poprawka 30

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
b) przedsiębiorstwo nie osiągnęło progów określonych w lit. a), ale zatrudniało średnio ponad ***250*** pracowników i w ostatnim roku obrotowym, za który sporządzono roczne sprawozdanie finansowe, osiągnęło przychody netto w skali światowej w wysokości ponad ***40*** mln EUR, pod warunkiem że co najmniej 50 % tych przychodów netto ze sprzedaży uzyskano w jednym lub kilku z następujących sektorów:	b) przedsiębiorstwo nie osiągnęło progów określonych w lit. a), ale ***jest notowane na giełdzie papierów wartościowych i*** zatrudniało średnio ponad ***50*** pracowników i w ostatnim roku obrotowym, za który sporządzono roczne sprawozdanie finansowe, osiągnęło przychody netto w skali światowej w wysokości ponad ***8 mln EUR lub jego suma bilansowa przekroczyła 4*** mln EUR, pod warunkiem że co najmniej 50 % tych przychodów netto ze sprzedaży uzyskano w jednym lub kilku z następujących sektorów ***o dużym wpływie***:

Poprawka 31

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt i

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(i) produkcja wyrobów tekstylnych, skór i wyrobów ze skór wyprawionych (w tym obuwia) oraz sprzedaż hurtowa ***wyrobów tekstylnych***, ***odzieży*** i ***obuwia***;	(i) produkcja wyrobów tekstylnych, ***odzieży,*** skór i wyrobów ze skór wyprawionych (w tym obuwia ***i wyrobów futrzarskich***) oraz sprzedaż hurtowa ***i***

	detaliczna odzieży, ***obuwia*** i ***wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach***;

Poprawka 32

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt ii

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(ii) rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo (w tym akwakultura), produkcja artykułów spożywczych oraz sprzedaż hurtowa płodów rolnych, żywych zwierząt, drewna, żywności i napojów;	(ii) rolnictwo, ***zaopatrzenie w wodę,*** leśnictwo, rybołówstwo (w tym akwakultura)***, działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz naturalnych obszarów i obiektów chronionej przyrody***, produkcja artykułów spożywczych oraz sprzedaż hurtowa płodów rolnych, żywych zwierząt, drewna, żywności i napojów;

Poprawka 33

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(iii) wydobycie surowców mineralnych niezależnie od miejsca ich wydobycia (w tym ropy naftowej, gazu ziemnego, węgla kamiennego, węgla brunatnego (lignitu), metali i rud metali, jak również wszystkich innych niemetalicznych surowców mineralnych i produktów z kamieniołomów), produkcja podstawowych wyrobów metalowych, innych produktów z niemetalicznych surowców mineralnych i gotowych wyrobów metalowych (z wyjątkiem maszyn i urządzeń) oraz handel hurtowy surowcami mineralnymi, podstawowymi i pośrednimi produktami mineralnymi (w tym metalami i rudami metali, materiałami budowlanymi, paliwami, chemikaliami i innymi produktami pośrednimi)**.**	(iii) ***górnictwo i wydobywanie,*** wydobycie ***i rafinacja, transport i przeładunek*** surowców mineralnych niezależnie od miejsca ich wydobycia (w tym ropy naftowej, gazu ziemnego, węgla kamiennego, węgla brunatnego (lignitu), metali i rud metali, jak również wszystkich innych niemetalicznych surowców mineralnych i produktów z kamieniołomów), produkcja podstawowych wyrobów metalowych, innych produktów z niemetalicznych surowców mineralnych i gotowych wyrobów metalowych (z wyjątkiem maszyn i urządzeń) oraz handel hurtowy surowcami mineralnymi, podstawowymi i pośrednimi produktami mineralnymi (w tym metalami i rudami metali, materiałami

budowlanymi, paliwami, chemikaliami i innymi produktami pośrednimi)***;***

Poprawka 34

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iiia) produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, produkcja sprzętu elektrycznego oraz produkcja maszyn i urządzeń;

Poprawka 35

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iii b) budownictwo, w tym budowa budynków, inżynieria lądowa i specjalistyczne roboty budowlane;

Poprawka 36

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iii c) działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości;

Poprawka 37

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii d (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iii d) dostawy, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i powietrza do układów klimatyzacyjnych oraz handel tymi produktami;

Poprawka 38

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii e (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iii e) działalność prawnicza i rachunkowo-księgowa, w tym działalność w zakresie audytu;

Poprawka 39

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii f (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iii f) działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi oraz sprzątaniem;

Poprawka 40

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii g (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iii g) działalność związana z bezpieczeństwem i dochodzeniami, w tym usługi w zakresie systemów bezpieczeństwa;

Poprawka 41

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii h (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iii h) działalność związaną z zatrudnieniem;

Poprawka 42

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii i (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iii i) działalność związana z rekultywacją i inna działalność związana z gospodarowaniem odpadami, zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców,

Poprawka 43

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii j (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iii j) opieka zdrowotna i pomoc społeczna, w tym opieka w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych;

Poprawka 44

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii k (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(iii k) działalność w zakresie usług informacyjnych, w tym przetwarzanie danych, hosting i działalność pokrewna; działalność portali internetowych.

Poprawka 45

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – litera c

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
c) „niekorzystne skutki dla praw człowieka” oznaczają niekorzystne skutki dla osób ***podlegających ochronie*** wynikające z ***naruszenia jednego*** z praw lub ***zakazów*** wymienionych w części I sekcja 1 załącznika, ***zapisanych*** w ***konwencjach międzynarodowych wymienionych w części I sekcja*** 2 załącznika;	c) „niekorzystne skutki dla praw człowieka” oznaczają ***jakiekolwiek potencjalne lub rzeczywiste*** niekorzystne skutki dla osób wynikające z ***jakiegokolwiek działania lub zaniechania, które uniemożliwia lub ogranicza korzystanie przez jednostki lub grupy*** z praw lub ***ochrony realizowanych poprzez zakazy zapisane w konwencjach i instrumentach międzynarodowych, zwłaszcza tych*** wymienionych w części I sekcja 1 załącznika ***i zapisanych w części I sekcja 2 załącznika***, ***w tym*** w ***późniejszym orzecznictwie. Załącznik ten podlega regularnemu przeglądowi i jest spójny z celami Unii związanymi z prawami człowieka. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych, aby zmienić wykazy ujęte w sekcji 1 i*** 2 ***części 1*** załącznika ***I***;

Poprawka 46

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – litera c a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	ca) „niekorzystny wpływ na dobre rządy” oznacza jakikolwiek potencjalny lub rzeczywisty niekorzystny wpływ w całym łańcuchu wartości przedsiębiorstw na dobre rządy w państwie, regionie lub terytorium, jak określono w międzynarodowych instrumentach dobrych rządów i instrumentach antykorupcyjnych wymienionych w załączniku I część 1 sekcja 3. Załącznik ten podlega regularnemu przeglądowi i jest spójny z celami Unii związanymi z dobrymi rządami. Komisja jest

	uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych w celu zmiany wykazu w załączniku I część 1 sekcja 3;

Poprawka 47

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – litera c b (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	cb) „obszary dotknięte konfliktami i obszary wysokiego ryzyka" oznaczają obszary geograficzne znajdujące się w stanie konfliktu zbrojnego lub wojny cywilnej, oznaczają także niestabilne obszary pokonfliktowe, obszary pod okupacją lub obszary anektowane, obszary, na których zarządzanie lub bezpieczeństwo są słabe lub nie istnieją, takie jak państwa upadłe, oraz obszary na których ma miejsce powszechna przemoc i dochodzi do poważnych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego lub prawa w zakresie praw człowieka, a także obszary, na których te naruszenia mają charakter systemowy lub zostały zorganizowane przez państwo;

Poprawka 48

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – litera n

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
n) „zainteresowane strony" oznaczają ***pracowników przedsiębiorstwa, pracowników jego jednostek zależnych oraz inne osoby, grupy, społeczności lub podmioty, na których prawa lub interesy mają lub mogą mieć wpływ produkty, usługi i działalność danego przedsiębiorstwa, jego jednostek zależnych oraz jego relacje biznesowe;***	n) „zainteresowane strony" oznaczają***:***

	(i) robotników i pracowników przedsiębiorstwa (w tym zatrudnionych na podstawie nieformalnych uzgodnień) oraz ich przedstawicieli, a także robotników i pracowników jednostek zależnych przedsiębiorstwa oraz ich przedstawicieli, związki zawodowe, społeczności lokalne, ludność tubylczą, obrońców praw człowieka i praw środowiskowych, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, bezpośrednich świadków i ofiary przestępstw korupcyjnych popełnianych przez przedsiębiorstwo, a także inne osoby, grupy, społeczności lub podmioty, na których prawa lub interesy mają lub mogą mieć wpływ niekorzystne skutki dla praw człowieka, środowiska i dobrych rządów związane z produktami, usługami i działalnością danego przedsiębiorstwa, jego jednostek zależnych oraz jego relacjami biznesowymi w całym łańcuchu wartości;* ***(ii) organizacje reprezentujące osoby fizyczne, grupy, społeczności lub podmioty, o których mowa w ppkt (i), lub których statutowym celem jest obrona praw człowieka, dobrych rządów, środowiska lub klimatu;

Poprawka 49

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – litera n a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	na) „zainteresowane strony znajdujące się w trudnej sytuacji" oznaczają osoby fizyczne i grupy posiadaczy praw, które znajdują się w marginalizowanych sytuacjach i sytuacjach podatności na zagrożenia ze względu na szczególne konteksty lub czynniki krzyżowe, w tym m.in. płeć biologiczną i społeczno-kulturową, wiek, rasę, pochodzenie etniczne, klasę, wykształcenie, tożsamość tubylczą, status migracyjny,

	niepełnosprawność, a także status społeczny i gospodarczy; które są przyczynami zróżnicowanych i często nieproporcjonalnych negatywnych skutków, a także dyskryminują i tworzą dodatkową barierę dla uczestnictwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości;

Poprawka 50

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – litera n b (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	nb) „obrońcy praw człowieka" oznaczają jednostki, grupy i organy społeczne, które promują i chronią powszechnie uznawane prawa człowieka i podstawowe wolności lub dążą do ich wykonywania; Obrońcy praw człowieka dążą do promowania i ochrony praw obywatelskich i politycznych, jak również promowania, ochrony i realizacji praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych.

Poprawka 51

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – litera n c (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	nc) „obrońcy praw środowiskowych" oznaczają osoby i grupy, które działając we własnym imieniu lub w ramach swoich obowiązków zawodowych i w sposób pokojowy, dążą do ochrony i promowania praw związanych ze środowiskiem i klimatem, w tym z różnorodnością biologiczną, wodą, powietrzem, ziemią, florą i fauną;

Poprawka 52

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – litera n d (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	nd) „znaczące zaangażowanie zainteresowanych stron" oznacza interaktywny, responsywny i ciągły proces współpracy z zainteresowanymi stronami, charakteryzujący się dwukierunkową komunikacją, prowadzony w dobrej wierze i gwarantujący właściwą realizację uzgodnionych zobowiązań i obejmujący terminowe dostarczanie wszystkich istotnych informacji potrzebnych zainteresowanym stronom; odpowiednie procesy mające na celu usunięcie barier utrudniających uczestnictwo podmiotom znajdującym się w trudnej sytuacji (jak język, kultura, nierównowaga płci i władzy, podziały w obrębie społeczności), a także odpowiednia ochrona w celu zapewnienia bezpieczeństwa zainteresowanych stron oraz zapobiegania odwetom i represjom;

Poprawka 53

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Artykuł 4a
	Zwiększona należyta staranność na obszarach dotkniętych konfliktami i obszarach wysokiego ryzyka
	Państwa członkowskie dopilnowują, aby przedsiębiorstwa działające na obszarach dotkniętych konfliktami i na obszarach wysokiego ryzyka określonych w art. 3 lit. cb) wypełniały swoje zobowiązania wynikające z międzynarodowego prawa humanitarnego i stosowały zwiększoną należytą staranność uwzględniającą

konflikty w odniesieniu do wszystkich swoich działań i relacji biznesowych poprzez włączenie do swojej procedury należytej staranności analizy konfliktu, która opiera się o konstruktywne i uwzględniające konflikty zaangażowanie zainteresowanych stron i której celem jest zapewnienie zrozumienia pierwotnych przyczyn konfliktu, czynników inicjujących i stron napędzających konflikt oraz wpływu działalności przedsiębiorstwa na konflikt.

Poprawka 54

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 5 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Artykuł 5a
	Zaangażowanie zainteresowanych stron
	1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa skutecznie i znacząco angażowały zainteresowane strony w wypełnianie obowiązków wynikających z art. 4–11.
	2. Na każdym etapie i w trakcie całego procesu należytej staranności przedsiębiorstwa są zobowiązane do zapewnienia:
	a) znaczącego zaangażowania zainteresowanych stron w interaktywny, reaktywny i ciągły proces, charakteryzujący się dwukierunkową komunikacją, prowadzony w dobrej wierze, dostosowany do barier napotykanych przez podmioty znajdujące się w trudnej sytuacji i zapewniający usuwanie tych barier;
	b) terminowego i kompleksowego dostarczania wszystkich istotnych informacji, których zainteresowane strony potrzebują do dokonywania świadomych osądów; informacje te powinny być

	udostępniane w przystępny i przejrzysty sposób, w tym istotne informacje na temat działań, projektów i inwestycji oraz ich rzeczywistych i potencjalnych niekorzystnych skutków, zgodnie z art. 11;
	c) odpowiedniej ochrony zainteresowanych stron przed ryzykiem odwetu, zgodnie z art .23;
	d) podejścia uwzględniającego aspekt płci i kulturę;
	e) odpowiedniego działania następczego związanego z realizacją uzgodnionych zobowiązań.
	3. Zaangażowanie pracowników i przedstawicieli pracowników pozostaje bez uszczerbku dla dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/14/WE i 2009/38/WE oraz dla dyrektywy Rady 2001/86/WE.

Poprawka 55

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 6 – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Identyfikacja rzeczywistych i potencjalnych niekorzystnych skutków	Identyfikacja ***i ocena*** rzeczywistych i potencjalnych niekorzystnych skutków

Poprawka 56

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 6 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa wprowadziły odpowiednie środki w celu zidentyfikowania rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych skutków dla praw człowieka i ***dla środowiska*** w ramach własnej działalności lub działalności swoich jednostek zależnych oraz***, jeżeli***	1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa wprowadziły odpowiednie środki w celu zidentyfikowania rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych skutków dla praw człowieka***, środowiska*** i ***dobrych rządów*** w ramach własnej działalności lub działalności swoich jednostek zależnych

skutki te wiążą się z ich łańcuchami wartości, ***na poziomie swoich stałych relacji biznesowych***, zgodnie z ust. 2, 3 i 4.	oraz ***jednostek należących do łańcucha*** wartości, ***z którymi przedsiębiorstwa mają relacje biznesowe***, zgodnie z ust. 2, 3 i 4.

Poprawka 57

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 6 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby do celów identyfikacji niekorzystnych skutków, o której mowa w ust. 1, na podstawie, w stosownych przypadkach, informacji ilościowych i jakościowych, przedsiębiorstwa były uprawnione do korzystania z odpowiednich zasobów, w tym niezależnych sprawozdań i informacji zgromadzonych w ramach procedury rozpatrywania skarg przewidzianej w art. 9. Ponadto w stosownych przypadkach przedsiębiorstwa przeprowadzają konsultacje z grupami, które potencjalnie mogą odczuwać skutki, w tym z pracownikami i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w celu zgromadzenia informacji na temat rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych skutków.	4. Państwa członkowskie zapewniają, aby do celów identyfikacji i oceny niekorzystnych skutków, o której mowa w ust. 1, przedsiębiorstwa podejmowały działania i decyzje na podstawie:
	a) odwzorowania łańcuchów wartości przedsiębiorstwa i podawania do wiadomości publicznej istotnych informacji, w tym nazw, lokalizacji, rodzajów działalności, dostarczanych produktów i świadczonych usług oraz innych istotnych informacji dotyczących jednostek zależnych, oddziałów i relacji biznesowych;
	b) wskaźników jakościowych i ilościowych, w tym danych zdezagregowanych;
	c) niezależnych sprawozdań i informacji zgromadzonych za pośrednictwem mechanizmu składania

skarg, o którym mowa w art. 9;

d) znaczącego zaangażowania zainteresowanych stron, które potencjalnie mogą odczuwać skutki, zgodnie z art. 3 lit. nd);

e) kontekstu swojej działalności, co oznacza, że przedsiębiorstwa prowadzące działalność na obszarach dotkniętych konfliktami i na obszarach wysokiego ryzyka stosują zwiększoną należytą staranność uwzględniającą konflikty, poprzez włączenie do swojej procedury należytej staranności analizy konfliktu, pierwotnych przyczyn konfliktu, czynników inicjujących i stron napędzających konflikt oraz wpływu działalności przedsiębiorstwa na konflikt;

Poprawka 58

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 6 – ustęp 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	4a. Państwa członkowskie zapewniają, aby do celów identyfikacji niekorzystnych skutków, o której mowa w ust. 1, udostępnione zostały przedsiębiorstwom odpowiednie zasoby; w celu przygotowania odpowiednich zasobów mogą współpracować z Komisją. Organy nadzorcze zdefiniowane w art. 17 są uprawnione do prowadzenia działań promocyjnych i edukacyjnych w tym zakresie, w tym działań skierowanych do mniejszych przedsiębiorstw, które nie podlegają obowiązkom wynikającym z niniejszej dyrektywy.

Poprawka 59

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa wprowadziły odpowiednie środki w celu uniknięcia lub – jeżeli uniknięcie jest niemożliwe lub natychmiastowo niemożliwe – odpowiedniego złagodzenia potencjalnych niekorzystnych skutków dla praw człowieka i ***dla środowiska***, które zidentyfikowano lub należało zidentyfikować na podstawie art. 6***, zgodnie z niniejszym artykułem ust. 2, 3, 4 i 5***.	1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa wprowadziły odpowiednie środki w celu uniknięcia lub – jeżeli uniknięcie jest niemożliwe lub natychmiastowo niemożliwe – odpowiedniego złagodzenia potencjalnych niekorzystnych skutków dla praw człowieka***, środowiska*** i ***dobrych rządów***, które zidentyfikowano lub należało zidentyfikować na podstawie art. 6.

Poprawka 60

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – ustęp 2 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. Przedsiębiorstwa powinny być w ***stosownych przypadkach zobowiązane*** do podjęcia następujących działań:	2. Przedsiębiorstwa powinny być ***zobowiązane do wprowadzenia odpowiednich środków,*** w ***tym między innymi*** do podjęcia następujących działań:

Poprawka 61

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – ustęp 2 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
a) ***w stosownych przypadkach ze względu na charakter lub złożoność środków koniecznych do uniknięcia skutków –*** opracowania i wdrożenia planu działań zapobiegawczych z zasadnymi i jasno określonymi terminami ***działań*** oraz jakościowymi i ilościowymi wskaźnikami oceny poprawy. Taki plan działań zapobiegawczych opracowuje się w ***porozumieniu*** z zainteresowanymi stronami ***odczuwającymi*** skutki***;***	a) opracowania i wdrożenia planu działań zapobiegawczych z zasadnymi i jasno określonymi terminami ***odpowiednich środków*** oraz jakościowymi i ilościowymi wskaźnikami oceny poprawy. Taki plan działań zapobiegawczych opracowuje się ***przy stałym znaczącym zaangażowaniu zainteresowanych stron, przy czym plan ten powinien być precyzyjnie dostosowany do kontekstu działalności przedsiębiorstw***

	i łańcucha wartości. Określa się w nim i ocenia, czy model biznesowy i strategie biznesowe przedsiębiorstwa są dostosowane do wymogów należytej staranności; przewiduje się w nim strategię ustalania priorytetów opartą na dotkliwości i prawdopodobieństwie potencjalnych niekorzystnych skutków w przypadku, gdy przedsiębiorstwo nie jest w stanie zapobiec jednocześnie wszelkim potencjalnym negatywnym skutkom lub ich złagodzić. przewiduje się w nim wymóg współpracy z zainteresowanymi stronami***, których to dotyczy, oraz oceny potencjalnych niekorzystnych skutków czasowego zawieszenia lub rozwiązania umów, aby uniknąć większych szkód, przewiduje się rozwiązanie umów, jeśli potencjalne niekorzystne*** skutki ***są związane z systemowym i zorganizowanym przez państwo uciskiem i w związku z tym działania przedsiębiorstwa nie mogą im zapobiec, a także gdy przedsiębiorstwo ocenia, że rozwiązanie umów nie miałoby większego negatywnego wpływu niż skutki, którym ma zapobiec lub które ma złagodzić.***

Poprawka 62

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 8 – ustęp 3 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
3. Przedsiębiorstwa powinny być w ***stosownych przypadkach zobowiązane*** do podjęcia następujących działań:	3. Przedsiębiorstwa powinny być ***zobowiązane do wprowadzenia odpowiednich środków,*** w ***tym między innymi*** do podjęcia następujących działań:

Poprawka 63

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 8 – ustęp 3 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
a) ***zneutralizowania niekorzystnych skutków lub zminimalizowania ich zakresu**, **w tym poprzez wypłatę odszkodowania osobom odczuwającym skutki i rekompensaty finansowej społecznościom odczuwającym skutki. Działania muszą być proporcjonalne do znaczenia i skali niekorzystnych skutków oraz do stopnia, w jakim działanie przedsiębiorstwa przyczyniło się do ich powstania;***	a) ***położenia kresu niekorzystnemu wpływowi i złagodzenia go**, **jeżeli stwierdzi, że spowodowało ten wpływ lub przyczyniło się do niego w całym łańcuchu wartości; zapewnienia pełnych środków zaradczych bezpośrednio poszkodowanym osobom lub społecznościom lub podjęcia współpracy w tym zakresie. Działania zaradcze:***
	(i) mają na celu przywrócenie sytuacji, w której znajdowałyby się poszkodowane osoby, gdyby niekorzystne skutki nie wystąpiły – jeśli to możliwe – oraz są proporcjonalne do znaczenia i skali niekorzystnych skutków oraz do stopnia, w jakim działanie przedsiębiorstwa przyczynia się do ich powstania;
	(ii) są sprawiedliwie współdzielone przez przedsiębiorstwo i wspólnika wyrządzającego szkodę lub przyczyniającego się do jej powstania;
	(iii) określa się je w drodze znaczącego zaangażowania zainteresowanych stron, których dotyczą niekorzystne skutki; mogą one obejmować zwrot lub odbudowę, przeprosiny, rekompensatę finansową lub pozafinansową, przy czym należy ocenić, czy zainteresowane strony znajdujące się w trudnej sytuacji w równym stopniu korzystają z wypłaty odszkodowania lub innych form zwrotu i podjąć działania mające na celu zapobieżenie dalszym niekorzystnym skutkom;
	(iv) nie uniemożliwiają zainteresowanym stronom pociągnięcia do odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorstw i są należycie uwzględniane przez sądy w postępowaniach cywilnych.

Poprawka 64

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 8 – ustęp 3 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
b) ***w stosownych przypadkach ze względu na fakt, że niekorzystnych skutków nie można powstrzymać natychmiast,*** do opracowania i wdrożenia planu działań naprawczych z zasadnymi i jasno określonymi terminami działań oraz jakościowymi i ilościowymi wskaźnikami oceny poprawy. W ***stosownych przypadkach taki plan działań naprawczych opracowuje*** się w ***porozumieniu*** z zainteresowanymi stronami***;***	b) do opracowania i wdrożenia planu działań naprawczych ***i środków*** z zasadnymi i jasno określonymi terminami działań***, narzędziami*** oraz jakościowymi i ilościowymi wskaźnikami oceny poprawy. ***Plan działań naprawczych opracowuje się przy stałym znaczącym zaangażowaniu zainteresowanych stron i jest on precyzyjnie dostosowany do kontekstu działalności przedsiębiorstw i łańcucha wartości, a także obejmuje monitorowanie realizacji uzgodnionych zobowiązań. Określa się*** w ***nim i ocenia, czy model biznesowy i strategie biznesowe przedsiębiorstwa są dostosowane do wymogów należytej staranności; przewiduje się w nim wymóg współpracy z zainteresowanymi stronami, których to dotyczy, oraz oceny niekorzystnych skutków czasowego zawieszenia lub rozwiązania umów, aby uniknąć większych szkód, przewiduje się rozwiązanie umów, jeśli niekorzystne skutki są związane z systemowym i zorganizowanym przez państwo uciskiem i w związku z tym działania przedsiębiorstwa nie mogą położyć im kresu ani ich złagodzić, a także gdy przedsiębiorstwo ocenia, że rozwiązanie umów nie miałoby większego negatywnego wpływu niż skutki, którym ma położyć kres lub które ma złagodzić.***

Poprawka 65

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Procedura rozpatrywania skarg	***Mechanizm*** rozpatrywania skarg

Poprawka 66

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. Państwa członkowskie zapewniają możliwość składania skarg przez***:***	2. Państwa członkowskie zapewniają możliwość składania skarg przez ***wszystkie osoby, grupy, społeczności, podmioty i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, o których mowa w art. 3 lit. n), na), nb) i nc), a także przez osoby fizyczne i prawne je reprezentujące. W przypadku, gdy skarżącym jest dziecko, skargę w jego imieniu może wnieść opiekun prawny.***
a) osoby, które są dotknięte niekorzystnymi skutkami lub mają uzasadnione podstawy, by sądzić, że mogą być nimi dotknięte;	
b) związki zawodowe i innych przedstawicieli pracowników reprezentujących osoby pracujące w danym łańcuchu wartości;	
c) organizacje społeczeństwa obywatelskiego działające w obszarach związanych z danym łańcuchem wartości.	

Poprawka 67

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 4 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
4. Państwa członkowskie ***zapewniają***, aby ***skarżący miał prawo do***:	4. Państwa członkowskie ***dopilnowują***, aby ***przedsiębiorstwa zapewniały skarżącym i ich przedstawicielom***:

Poprawka 68

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 4 – litera -a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	-a) informacje na temat dostępu do takich mechanizmów rozpatrywania skarg oraz publicznie dostępny opis procedur;

Poprawka 69

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 4 – litera -a a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	-aa) rzetelne, dostępne, przewidywalne, bezpieczne, sprawiedliwe, przejrzyste, zgodne z prawami i poddające się dostosowaniu mechanizmy rozpatrywania skarg, które umożliwiają zainteresowanym stronom, w tym w szczególności rzeczywiście lub potencjalnie dotkniętym niekorzystnymi skutkami posiadaczom praw, znaczący udział w ustanawianiu i ocenie takich niezależnych mechanizmów rozpatrywania skarg;

Poprawka 70

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 4 – litera -a b (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	-ab) gwarancje niepodejmowania działań odwetowych, poufności i anonimowości dla wszystkich zainteresowanych stron;

Poprawka 71

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 4 – litera -a c (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	-ac) aktualne i wyczerpujące informacje, w tym jasne określenie czasu podejmowania kroków i działań w kontekście konkretnej skargi, a także informacje dotyczące wyniku procedury i jej szczegółowego uzasadnienia;

Poprawka 72

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 4 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
a) ***żądania od przedsiębiorstwa podjęcia odpowiednich działań następczych*** w związku ze skargą, którą złożyli na podstawie ust. 1, ***oraz***	a) ***odpowiednie, terminowe i skuteczne działania następcze*** w związku ze skargą, którą złożyli na podstawie ust. 1,

Poprawka 73

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 4 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
b) spotkania z przedstawicielami przedsiębiorstwa na odpowiednim szczeblu w celu omówienia potencjalnych lub rzeczywistych ***poważnych*** niekorzystnych skutków, które są przedmiotem skargi***.***	b) ***możliwość*** spotkania z przedstawicielami przedsiębiorstwa na odpowiednim szczeblu w celu omówienia potencjalnych lub rzeczywistych niekorzystnych skutków, które są przedmiotem skargi***;***

Poprawka 74

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 4 – litera b a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	ba) wyczerpujący środek zaradczy, o którym mowa w art. 8 ust. 3 lit. a), za pośrednictwem mechanizmu składania skarg, oraz gwarancje, że nie dojdzie ponownie do szkód będących przedmiotem skargi. Środek zaradczy jest proporcjonalny do wagi i skali niekorzystnego skutku;

Poprawka 75

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 4 – litera b b (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	bb) niezakłócony dostęp do procedury zgłaszania uzasadnionych obaw, o której mowa w art. 19, do publicznych mechanizmów sądowych opisanych w art. 22 oraz do wszelkich innych mechanizmów sądowych lub pozasądowych, niezależnie od odwołania się przez nich do mechanizmu rozpatrywania skarg oraz od tego, czy wykorzystali oni lub wyczerpali możliwości korzystania z mechanizmów pozasądowych.

Poprawka 76

Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 13

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Celem zapewnienia wsparcia przedsiębiorstwom lub organom państw członkowskich w zakresie sposobu, w jaki przedsiębiorstwa powinny wypełniać swoje obowiązki w zakresie należytej staranności, Komisja – we współpracy z państwami członkowskimi	***1.*** Celem zapewnienia wsparcia przedsiębiorstwom lub organom państw członkowskich w zakresie sposobu, w jaki przedsiębiorstwa powinny wypełniać swoje obowiązki w zakresie należytej staranności, Komisja – we współpracy z państwami członkowskimi

i zainteresowanymi stronami, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Europejską Agencją Środowiska i w ***razie potrzeby*** organami międzynarodowymi posiadającymi wiedzę specjalistyczną w zakresie należytej staranności – ***może wydać wytyczne, w tym*** wytyczne dotyczące konkretnych ***sektorów lub konkretnych niekorzystnych skutków***.

i zainteresowanymi stronami, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Europejską Agencją Środowiska ***oraz, w stosownych przypadkach, z Agencją Wykonawczą ds. Małych*** i ***Średnich Przedsiębiorstw, a także*** w ***stosownych przypadkach z*** organami międzynarodowymi posiadającymi wiedzę specjalistyczną w zakresie należytej staranności – ***wydaje*** wytyczne dotyczące konkretnych ***zobowiązań wynikających z art. 5–11 oraz dotyczące następujących aspektów:***

a) konkretne sektory działalności gospodarczej wysokiego ryzyka, która w sposób znaczący negatywnie wpływa na prawa człowieka, środowisko i dobre rządy, w tym sektory, o których mowa w art. 2 ust. 1b,

b) wymiana zasobów i informacji między przedsiębiorstwami i innymi podmiotami prawnymi na potrzeby zapobiegania niekorzystnym skutkom, ich łagodzenia i zaradzania im zgodnie z prawem konkurencji;

c) konkretne procesy i zasoby oraz wymiana informacji dla MŚP w celu wspierania stosowania należytej staranności w ich działalności;

d) odwzorowanie łańcuchów wartości i skutecznych procesów monitorowania zachowań partnerów w całym łańcuchu wartości;

e) konkretne niekorzystne skutki, w tym negatywne skutki dla dobrych rządów;

f) odpowiedzialna i zrównoważona polityka i praktyki handlowe, zakupowe i cenowe;

g) ułatwianie ofiarom dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w tym w odniesieniu do zbiorowego dochodzenia roszczeń, powództw przedstawicielskich, niedyskryminujących kosztów postępowania i odpowiednich terminów

przedawnienia;

h) zapobieganie zagrożeniom odwetowym, na jakie narażone są zainteresowane strony, w tym obrońcy praw człowieka i praw środowiskowych, w wyniku ich uczestnictwa, oraz łagodzenie tych zagrożeń,

i) wdrożenia zwiększonej należytej staranności na obszarach dotkniętych konfliktami i znajdujących się pod okupacją wojskową oraz na terytoriach niesamodzielnych;

j) odpowiedzialnego wycofywania się ze szkodliwych relacji biznesowych;

k) ocena i dynamiczny wykaz kontekstów, w których niekorzystne skutki są powiązane z systemowym i zorganizowanym przez państwo uciskiem i w związku z tym niemożliwe jest znaczące zaangażowanie, zapobieganie i łagodzenie;

l) metodologii i kryteriów, które mają być stosowane przez organy nadzoru przy podejmowaniu decyzji związanych z sankcjami administracyjnymi oraz charakterem i harmonizacją skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji;

m) ocena uczciwości i sprawności programów branżowych i inicjatyw z udziałem wielu zainteresowanych stron, w szczególności uwzględnienie w audytach perspektyw społeczeństwa obywatelskiego i zainteresowanych stron;

n) środki, które przedsiębiorstwa powinny podjąć w celu zapewnienia należytej staranności uwzględniającej aspekt płci i kulturę;

o) środki, jakie przedsiębiorstwa powinny przedsięwziąć w celu stawienia czoła wyzwaniom, z którymi borykają się małe gospodarstwa rolne, w tym zapewnienia dostępu do dochodów wystarczających na utrzymanie.

	2. Z uwagi na znaczenie jednolitego stosowania tych wytycznych między organami państw członkowskich w celu zapewnienia równych szans przestrzeganie tych wytycznych należy monitorować za pośrednictwem europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki, a także należy zająć się potencjalnymi niedociągnięciami w zaleceniach dla poszczególnych krajów.

Poprawka 77

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – śródtytuł

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. ***Naruszenia praw*** i ***zakazów określonych*** w międzynarodowych umowach w dziedzinie praw człowieka	1. ***Prawa*** i ***zakazy określone*** w międzynarodowych umowach w dziedzinie praw człowieka

Poprawka 78

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – wprowadzenie (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Wśród tych praw i zakazów znajdują się między innymi:

Poprawka 79

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. ***Naruszenie prawa*** narodu do rozporządzania swoimi zasobami naturalnymi oraz do nie bycia pozbawionym własnych środków egzystencji zgodnie z art. 1 Międzynarodowego paktu praw	1. ***prawo*** narodu do rozporządzania swoimi zasobami naturalnymi oraz do nie bycia pozbawionym własnych środków egzystencji zgodnie z art. 1 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych***;***

obywatelskich i politycznych**.**

Poprawka 80

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. ***Naruszenie prawa*** do życia i bezpieczeństwa zgodnie z art. 3 Powszechnej deklaracji praw człowieka**.**	2. ***prawo*** do życia i bezpieczeństwa zgodnie z art. 3 Powszechnej deklaracji praw człowieka***;***

Poprawka 81

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 3

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
3. ***Naruszenie zakazu*** tortur, okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania zgodnie z art. 5 Powszechnej deklaracji praw człowieka**.**	3. ***zakaz*** tortur, okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania zgodnie z art. 5 Powszechnej deklaracji praw człowieka***;***

Poprawka 82

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 4

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
4. ***Naruszenie prawa*** do wolności i bezpieczeństwa osobistego zgodnie z art. 9 Powszechnej deklaracji praw człowieka**.**	4. ***prawo*** do wolności i bezpieczeństwa osobistego zgodnie z art. 9 Powszechnej deklaracji praw człowieka***;***

Poprawka 83

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 5

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
5. ***Naruszenie zakazu*** samowolnej lub bezprawnej ingerencji w życie prywatne, rodzinne i domowe osoby lub w jej korespondencję a także uwłaczania jej dobremu imieniu zgodnie z art. 17 Powszechnej deklaracji praw człowieka**.**	5. ***zakaz*** samowolnej lub bezprawnej ingerencji w życie prywatne, rodzinne i domowe osoby lub w jej korespondencję a także uwłaczania jej dobremu imieniu zgodnie z art. 17 Powszechnej deklaracji praw człowieka***;***

Poprawka 84

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 6

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
6. ***Naruszenie zakazu*** ingerencji w wolność myśli, sumienia i wyznania zgodnie z art. 18 Powszechnej deklaracji praw człowieka**.**	6. ***zakaz*** ingerencji w wolność myśli, sumienia i wyznania zgodnie z art. 18 Powszechnej deklaracji praw człowieka***;***

Poprawka 85

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 7

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
7. ***Naruszenie prawa*** do korzystania ze sprawiedliwych i korzystnych warunków pracy, w tym ***godziwego zarobku, zadowalających warunków życia***, warunków pracy odpowiadających wymaganiom bezpieczeństwa i higieny oraz rozsądnego ograniczenia czasu pracy zgodnie z art. 7 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych.	7. ***prawo*** do korzystania ze sprawiedliwych i korzystnych warunków pracy, w tym ***wynagrodzenia zapewniającego godne życie***, warunków pracy odpowiadających wymaganiom bezpieczeństwa i higieny oraz rozsądnego ograniczenia czasu pracy***. Obejmuje to zarówno prawo do godziwego zarobku dla pracowników najemnych oraz prawo do dochodów wystarczających na utrzymanie dla osób pracujących na własny rachunek i małych gospodarstw rolnych*** zgodnie z art. 7 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych.

Poprawka 86

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 7 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	7a. prawo do odpowiedniego poziomu życia dla siebie samego i swojej rodziny, włączając w to wyżywienie, odzież i mieszkanie, oraz prawo do stałego polepszania warunków bytowych zgodnie z art. 11 ust. 1 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz art. 25 ust. 1 Powszechnej deklaracji praw człowieka;

Poprawka 87

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 8

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
8. ***Naruszenie zakazu*** ograniczania dostępu pracowników do odpowiedniego mieszkania, jeżeli korzystają oni z zakwaterowania zapewnionego przez przedsiębiorstwo, oraz ***zakazu*** ograniczenia dostępu pracowników do odpowiedniego wyżywienia, odzieży oraz wody i warunków sanitarnych w miejscu pracy zgodnie z art. 11 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych***.***	8. ***zakaz*** ograniczania dostępu pracowników do odpowiedniego mieszkania, jeżeli korzystają oni z zakwaterowania zapewnionego przez przedsiębiorstwo, oraz ***zakaz*** ograniczenia dostępu pracowników do odpowiedniego wyżywienia, odzieży oraz wody i warunków sanitarnych w miejscu pracy zgodnie z art. 11 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych***;***

Poprawka 88

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 9

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
9. ***Naruszenie prawa*** dziecka do tego, by we wszystkich decyzjach i działaniach dotyczących dzieci przede wszystkim	9. ***prawo*** dziecka do tego, by we wszystkich decyzjach i działaniach dotyczących dzieci przede wszystkim

sprawą nadrzędną było najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka zgodnie z art. 3 Konwencji o prawach dziecka**.** ***Naruszenie prawa*** dziecka do rozwoju swojego pełnego potencjału zgodnie z art. 6 Konwencji o prawach dziecka**.** ***Naruszenie prawa*** dziecka do jak najwyższego poziomu zdrowia zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach dziecka**.** ***Naruszenie prawa*** do korzystania z systemu zabezpieczenia społecznego oraz odpowiedniego poziomu życia zgodnie z art. 26 i 27 Konwencji o prawach dziecka**.** ***Naruszenie prawa*** do nauki zgodnie z art. 28 Konwencji o prawach dziecka**.** ***Naruszenie prawa*** dziecka do ochrony przed wszelkimi formami wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania w celach seksualnych oraz do ochrony przed uprowadzeniem, sprzedażą bądź nielegalnym przemieszczeniem w inne miejsce w jego kraju lub za granicą w celu wykorzystania, zgodnie z art. 34 i 35 Konwencji o prawach dziecka**.**	sprawą nadrzędną było najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka zgodnie z art. 3 Konwencji o prawach dziecka***; prawo*** dziecka do rozwoju swojego pełnego potencjału zgodnie z art. 6 Konwencji o prawach dziecka***; prawo*** dziecka do jak najwyższego poziomu zdrowia zgodnie z art. 24 Konwencji o prawach dziecka***; prawo*** do korzystania z systemu zabezpieczenia społecznego oraz odpowiedniego poziomu życia zgodnie z art. 26 i 27 Konwencji o prawach dziecka***; prawo*** do nauki zgodnie z art. 28 Konwencji o prawach dziecka***; prawo*** dziecka do ochrony przed wszelkimi formami wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania w celach seksualnych oraz do ochrony przed uprowadzeniem, sprzedażą bądź nielegalnym przemieszczeniem w inne miejsce w jego kraju lub za granicą w celu wykorzystania, zgodnie z art. 34 i 35 Konwencji o prawach dziecka***;***

Poprawka 89

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 10

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
10. ***Naruszenie zakazu*** zatrudniania dzieci poniżej wieku, w którym ustaje obowiązek szkolny, a w każdym razie przed ukończeniem 15 roku życia, chyba że przewidziano to w prawie miejsca zatrudnienia, zgodnie z art. 2 ust. 4 oraz art. 4–8 Konwencji nr 138 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia z 1973 r.	10. ***zakaz*** zatrudniania dzieci poniżej wieku, w którym ustaje obowiązek szkolny, a w każdym razie przed ukończeniem 15 roku życia, chyba że przewidziano to w prawie miejsca zatrudnienia, zgodnie z art. 2 ust. 4 oraz art. 4–8 Konwencji nr 138 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia z 1973 r.***;***

Poprawka 90

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 11 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
11. ***Naruszenie zakazu*** pracy dzieci zgodnie z art. 32 Konwencji o prawach dziecka, z uwzględnieniem najgorszych form pracy dzieci (osób w wieku poniżej 18 lat) zgodnie z art. 3 Konwencji nr 182 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci z 1999 r. ***Obejmują one***:	11. ***zakaz*** pracy dzieci zgodnie z art. 32 Konwencji o prawach dziecka, z uwzględnieniem najgorszych form pracy dzieci (osób w wieku poniżej 18 lat) zgodnie z art. 3 Konwencji nr 182 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci z 1999 r. ***Obejmuje to***:

Poprawka 91

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 12

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
12. ***Naruszenie zakazu*** pracy przymusowej**.** Obejmuje to wszelką pracę lub usługi wymagane od jakiejś osoby pod groźbą jakiejkolwiek kary i do których dana osoba nie zgłosiła się dobrowolnie, na przykład w wyniku niewolnictwa za długi lub handlu ludźmi**.** Praca przymusowa nie obejmuje wszelkiej pracy lub usług zgodnie z art. 2 ust. 2 Konwencji nr 29 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej pracy przymusowej lub obowiązkowej z 1930 r. lub z art. 8 ust. 3 lit. b) i c) Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych**.**	12. ***zakaz*** pracy przymusowej***;*** obejmuje to wszelką pracę lub usługi wymagane od jakiejś osoby pod groźbą jakiejkolwiek kary i do których dana osoba nie zgłosiła się dobrowolnie, na przykład w wyniku niewolnictwa za długi lub handlu ludźmi***;*** praca przymusowa nie obejmuje wszelkiej pracy lub usług zgodnie z art. 2 ust. 2 Konwencji nr 29 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej pracy przymusowej lub obowiązkowej z 1930 r. lub z art. 8 ust. 3 lit. b) i c) Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych***;***

Poprawka 92

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 13

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
13. ***Naruszenie zakazu*** stosowania wszelkich form niewolnictwa, praktyk	13. ***zakaz*** stosowania wszelkich form niewolnictwa, praktyk zbliżonych do

zbliżonych do niewolnictwa, pańszczyzny lub innych form dominacji lub opresji w miejscu pracy, takich jak skrajne przypadki wyzysku ekonomicznego lub wykorzystywania seksualnego i poniżania, zgodnie z art. 4 Powszechnej deklaracji praw człowieka i art. 8 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych**.**	niewolnictwa, pańszczyzny lub innych form dominacji lub opresji w miejscu pracy, takich jak skrajne przypadki wyzysku ekonomicznego lub wykorzystywania seksualnego i poniżania, zgodnie z art. 4 Powszechnej deklaracji praw człowieka i art. 8 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych***;***

Poprawka 93

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 14

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
14. ***Naruszenie zakazu*** handlu ludźmi zgodnie z art. 3 Protokołu o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej**.**	14. ***zakaz*** handlu ludźmi zgodnie z art. 3 Protokołu o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej***;***

Poprawka 94

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 15 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
15. ***Naruszenie prawa*** do wolności zrzeszania się, zgromadzania się, ***prawa*** organizowania się i rokowań zbiorowych zgodnie z art. 20 Powszechnej deklaracji praw człowieka, art. 21 i 22 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, art. 8 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych z 1948 r. (nr 87) oraz Konwencji Międzynarodowej Organizacji	15. ***prawo*** do wolności zrzeszania się, zgromadzania się, ***prawo*** organizowania się i rokowań zbiorowych zgodnie z art. 20 Powszechnej deklaracji praw człowieka, art. 21 i 22 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, art. 8 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych z 1948 r. (nr 87) oraz Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej stosowania zasad prawa

Pracy dotyczącej stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych z 1949 r. (nr 98), w tym ***następujących praw***:	organizowania się i rokowań zbiorowych z 1949 r. (nr 98), w tym ***następujące prawa***:

Poprawka 95

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 16

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
16. ***Naruszenie zakazu*** nierównego traktowania w zakresie zatrudniania, chyba że jest to uzasadnione wymogami zatrudnienia zgodnie z art. 2 i art. 3 Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości z 1951 r. (nr 100), art. 1 i art. 2 Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu z 1958 r. (nr 111) oraz art. 7 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych; nierówne traktowanie obejmuje w szczególności wypłacanie nierównego wynagrodzenia za pracę o takiej samej wartości**.**	16. ***zakaz*** nierównego traktowania w zakresie zatrudniania, chyba że jest to uzasadnione wymogami zatrudnienia zgodnie z art. 2 i art. 3 Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości z 1951 r. (nr 100), art. 1 i art. 2 Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu z 1958 r. (nr 111) oraz art. 7 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych; nierówne traktowanie obejmuje w szczególności wypłacanie nierównego wynagrodzenia za pracę o takiej samej wartości***;***

Poprawka 96

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 17

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
17. ***Naruszenie zakazu*** odmowy zapewnienia odpowiedniej płacy zapewniającej utrzymanie na minimalnym poziomie zgodnie z art. 7 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych**.**	17. ***zakaz*** odmowy zapewnienia odpowiedniej płacy zapewniającej utrzymanie na minimalnym poziomie zgodnie z art. 7 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych***;***

Poprawka 97

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 18 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
18. ***Naruszenie zakazu*** powodowania jakiejkolwiek ***wymiernej*** degradacji środowiska, w tym szkodliwych zmian w glebie, zanieczyszczenia wody lub powietrza, szkodliwych emisji lub nadmiernego zużycia wody lub wywierania innego wpływu na zasoby naturalne, w wyniku którego	18. ***zakaz*** powodowania jakiejkolwiek ***ilościowej lub jakościowej*** degradacji środowiska, w tym szkodliwych zmian w glebie, zanieczyszczenia wody lub powietrza, szkodliwych emisji lub nadmiernego zużycia wody lub wywierania innego wpływu na zasoby naturalne, w wyniku którego

Poprawka 98

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 18 – litera e

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
e) wywierany jest wpływ na integralność środowiska, np. w wyniku wylesiania,	e) wywierany jest wpływ na integralność środowiska, np. w wyniku wylesiania, ***i nieodłączną wartość ekosystemów oraz ich wzajemnych powiązań;***

Poprawka 99

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 18 – ostatni akapit

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
zgodnie z art. 3 Powszechnej deklaracji praw człowieka, art. 5 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych i art. 12 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych;	zgodnie z art. 3 Powszechnej deklaracji praw człowieka, art. 5 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych i art. 12 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych ***oraz prawo do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska***;

Poprawka 100

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 19

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
19. ***Naruszenie zakazu*** bezprawnego eksmitowania lub przejęcia gruntów, lasów lub obszarów wodnych w ramach pozyskiwania, rozwijania lub innego wykorzystania gruntów, lasów lub obszarów wodnych, w tym poprzez wylesianie, których wykorzystanie zapewnia odpowiedni poziom życia ludzi zgodnie z art. 11 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych**.**	19. ***zakaz*** bezprawnego eksmitowania lub przejęcia gruntów, lasów lub obszarów wodnych w ramach pozyskiwania, rozwijania lub innego wykorzystania gruntów, lasów lub obszarów wodnych, w tym poprzez wylesianie, których wykorzystanie zapewnia odpowiedni poziom życia ludzi zgodnie z art. 11 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych***;***

Poprawka 101

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 20

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
20. ***Naruszenie prawa*** ludności rdzennej do ziemi, terytoriów i zasobów tradycyjnie przez nie posiadanych, zajmowanych, używanych w inny sposób lub nabytych zgodnie z art. 25, art. 26 ust. 1 i 2, art. 27 i art. 29 ust. 2 Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej**.**	20. ***prawo*** ludności rdzennej do ziemi, terytoriów i zasobów tradycyjnie przez nie posiadanych, zajmowanych, używanych w inny sposób lub nabytych zgodnie z art. 25, art. 26 ust. 1 i 2, art. 27 i art. 29 ust. 2 Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej***;***

Poprawka 102

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 1 – punkt 20 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	20a. prawo ludności rdzennej do samostanowienia zgodnie z art. 3 Deklaracja Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności

	rdzennej, a także prawo ludności rdzennej do udzielania, modyfikowania, wstrzymywania lub cofania swojej dobrowolnej, wcześniejszej i świadomej zgody na interwencje, decyzje i działania, które mogą wpływać na jej ziemie, terytoria, bogactwa naturalne i prawa, zgodnie z art. 10, art. 11 ust. 2, art. 19, art. 28, art. 29 ust. 2, art. 32 ust. 2 Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej oraz z art. 6 i art. 16 ust. 2 konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej ludności tubylczej i plemiennej (nr 169);

Poprawka 103

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – punkt 21

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
21. ***Naruszenie zakazu*** lub ***prawa***, których nie wymieniono w pkt 1–20 powyżej, ale które określono w umowach w dziedzinie praw człowieka wymienionych w tej części w sekcji 2***, które to naruszenie bezpośrednio dotyczy interesu prawnego chronionego tymi umowami, pod warunkiem że można przyjąć, iż przedsiębiorstwo mogło ustalić ryzyko wystąpienia takiego naruszenia i wszelkie odpowiednie środki, które należałoby zastosować w celu spełnienia obowiązków, o których mowa w art. 4 niniejszej dyrektywy, uwzględniając wszystkie istotne okoliczności swojej działalności, takie jak sektor i warunki operacyjne***.	21. ***zakaz*** lub ***prawo***, których nie wymieniono w pkt 1–20 powyżej, ale które określono w umowach w dziedzinie praw człowieka wymienionych w tej części w sekcji 2.

Poprawka 104

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – śródtytuł

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. Konwencje określające prawa człowieka i podstawowe wolności	2. Konwencje ***i instrumenty*** określające prawa człowieka i podstawowe wolności

Poprawka 105

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – wprowadzenie (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Wśród tych konwencji i instrumentów znajdują się między innymi:

Poprawka 106

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 6 a (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Międzynarodowa konwencja o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem;

Poprawka 107

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 7 a (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Deklaracja Narodów Zjednoczonych o eliminacji przemocy wobec kobiet;

Poprawka 108

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 10

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
— Deklaracja Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej;	— Deklaracja Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej***, wytyczne Grupy Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju dotyczące spraw ludności rdzennej (2009 r.) oraz wytyczne programowe UN-REDD w sprawie dobrowolnej, wcześniejszej i świadomej zgody (2013 r.)***;

Poprawka 109

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 10 a (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Deklaracja Narodów Zjednoczonych o obrońcach praw człowieka;

Poprawka 110

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 10 b (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Międzynarodowa konwencja o ochronie praw wszystkich pracowników migrujących i członków ich rodzin;

Poprawka 111

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 11

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
— Deklaracja praw osób należących do mniejszości narodowych lub etnicznych, religijnych i językowych;	— ***Przyjęta przez Narody Zjednoczone*** Deklaracja praw osób należących do mniejszości narodowych lub etnicznych, religijnych i językowych;

Poprawka 112

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 11 a (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Deklaracja Narodów Zjednoczonych w sprawie eliminacji wszelkich form nietolerancji i dyskryminacji opartych na religii lub przekonaniach;

Poprawka 113

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 11 b (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Deklaracja Narodów Zjednoczonych w sprawie praw ludności wiejskiej i innych osób pracujących na obszarach wiejskich;

Poprawka 114

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 12 a (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Protokół ONZ przeciwko przemytowi migrantów drogą lądową, morską i powietrzną, uzupełniający Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej;

Poprawka 115

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 14 a (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Konwencja Międzynarodowej Organizacji Pracy z 1989 r. dotycząca ludności tubylczej i plemiennej (nr 169);

Poprawka 116

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 14 b (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Konwencja Międzynarodowej Organizacji Pracy z 2011 r. dotycząca pracowników domowych (nr 189);

Poprawka 117

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 14 c (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Konwencja Międzynarodowej Organizacji Pracy z 2019 r. w sprawie eliminacji przemocy i molestowania w miejscu pracy (nr 190);

Poprawka 118

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 20 a

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Konwencja dotycząca bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy z 1981 r. (nr 155)

Poprawka 119

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 23 a (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Instrumenty międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym:
	- cztery konwencje genewskie z 1949 r.:
	- Konwencja (I) o polepszeniu losu rannych i chorych w armiach czynnych na lądzie;
	- Konwencja II o polepszeniu losu rannych, chorych i rozbitków sił zbrojnych na morzu;
	- Konwencja (III) o traktowaniu jeńców wojennych;
	- Konwencja (IV) o ochronie osób cywilnych podczas wojny;
	- Protokoły dodatkowe do konwencji genewskich;

Poprawka 120

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I –Sekcja 2 – tiret 23 b (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego;

Poprawka 121

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 23 c (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Główne zasady i wytyczne Narodów Zjednoczonych dotyczące prawa do skorzystania ze środka prawnego i do zadośćuczynienia ofiarom rażących przypadków łamania międzynarodowego

	prawa w zakresie praw człowieka oraz poważnych naruszeń prawa humanitarnego;

Poprawka 122

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 23 d (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych 76/300 w sprawie prawa człowieka do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska;

Poprawka 123

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 23 e (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Rezolucje 64/292, 68/157 i 45/8 Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych;

Poprawka 124

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I– Sekcja 2 – tiret 23 f (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka;

Poprawka 125

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 23 g (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w celu odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej;

Poprawka 126

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 23 h (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

Poprawka 127

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 23 i (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Karta praw podstawowych Unii Europejskiej;

Poprawka 128

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 23 j (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Europejska karta społeczna;

Poprawka 129

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 23 k (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Europejska konwencja o statusie

prawnym pracowników migrujących;

Poprawka 130

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 2 – tiret 23 l (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	— Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

Poprawka 131

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – Część I – Sekcja 3 (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	3. Instrumenty dotyczące dobrych rządów i zwalczania korupcji
	Wśród tych instrumentów znajdują się między innymi:
	- Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, 2003 r.;
	- Deklaracja Narodów Zjednoczonych o podstawowych zasadach sprawiedliwości dla ofiar przestępstw i nadużycia władzy, 1985 r.;
	- Podstawowe zasady Narodów Zjednoczonych dotyczące niezawisłości sądownictwa, 1985 r.;
	- Cywilnoprawna konwencja Rady Europy o korupcji, 1999 r.;
	- Konwencja OECD o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, 1997 r.;
	- Konwencja sporządzona na podstawie art. K.3 ust. 2 lit. c) Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie zwalczania

korupcji funkcjonariuszy Wspólnot Europejskich lub funkcjonariuszy państw członkowskich Unii Europejskiej, 1997 r.;

- Zasada nr 10 dotycząca przeciwdziałania korupcji zawarta w inicjatywie ONZ Global Compact;

- Kodeks postępowania ONZ dla służb wymiaru sprawiedliwości, 1979 r.

PROCEDURA W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Tytuł	Należyta staranność przedsiębiorstw w obszarze zrównoważonego rozwoju i zmiana dyrektywy (UE) 2019/1937
Odsyłacze	COM(2022)0071 – C9-0050/2022 – 2022/0051(COD)
Komisja przedmiotowo właściwa Data ogłoszenia na posiedzeniu	JURI 4.4.2022
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	AFET 4.4.2022
Zaangażowane komisje - data ogłoszenia na posiedzeniu	15.9.2022
Sprawozdawca(czyni) komisji opiniodawczej Data powołania	Raphaël Glucksmann 11.5.2022
Rozpatrzenie w komisji	10.10.2022
Data przyjęcia	24.1.2023
Wynik głosowania końcowego	+: 41 –: 19 0: 5
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Reinhard Bütikofer, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, Pedro Marques, Marisa Matias, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Matjaž Nemec, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Anna-Michelle Asimakopoulou, Özlem Demirel, Markéta Gregorová, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Carina Ohlsson, María Soraya Rodríguez Ramos, Mick Wallace
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Manon Aubry, Damien Carême, Theresa Muigg, Younous Omarjee, Ivan Štefanec

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

41	+
ECR	Anna Fotyga
PPE	Andrius Kubilius
RENEW	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Dragoş Tudorache, Salima Yenbou
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Karsten Lucke, Pedro Marques, Sven Mikser, Theresa Muigg, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Isabel Santos, Sergei Stanishev, Nacho Sánchez Amor
The Left	Manon Aubry, Özlem Demirel, Marisa Matias, Younous Omarjee, Mick Wallace
Verts/ALE	François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Damien Carême, Markéta Gregorová, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Thomas Waitz

19	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Thierry Mariani, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Anna-Michelle Asimakopoulou, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sandra Kalniete, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Radosław Sikorski, Ivan Štefanec, Željana Zovko
RENEW	Hilde Vautmans

5	0
ID	Susanna Ceccardi
PPE	Sunčana Glavak, Miriam Lexmann, Gheorghe-Vlad Nistor, Isabel Wiseler-Lima

Objaśnienie używanych znaków:
+ : za
- : przeciw
0 : wstrzymało się